

Pol ndê bapia têḥ lau Rom-ḥga Yom whê bapia dindéc sa-ḥga

Pol to bapia dindéc têḥ lau sêkêḥ whiḥ-ḥga naḥ sêndöc malac atu Rom. Inḥ to têḥ ndoc inḥ mbo malac Korin, ma kêḥ têḥ awê daḥ ḥaê Pibi (16:2) bu kôc sa ndi ma kêḥ têḥ lau malac Rom-ḥga. Pol tac whiḥ bu ndic lau Rom-ḥga kêsi, ma inḥ to bapia dindéc muḥ, bu whê mêtê naḥ inḥ gêm, naḥ ḥahu sa.

Lau ḥatô gauc gêm bu Pol to 1:18-32 hêganôḥ lau gamenḥ apa-ḥga, ma inḥ to 2:1-29 hêganôḥ inḥ dau ndê lau Israel-ḥga. Inḥ tôc yêc awê bu yac lau hoḥ dakôm sac, ma tu yac neḥ sac-ḥga, dec yac hoḥ dawêkainḥ senḥ dambac ndu-ḥga. Magoc Anötö kêmasaḥ lêḥ bu suc lau nom-ḥga si sac kwi, ma asa naḥ bu kêḥ whiḥ gêḥ atu naḥ Yisu Kilisi kôm tu yac-ḥga, naḥ Anötö sam inḥ bu ḥamalac gitêḥ.

Ma Pol bu whê sa bu Anötö sam yac bu lau gitêḥ ḥambwa dom, magoc inḥ kêḥ Ḥalau Dabuḥ têḥ yac tu bu kôm yac dati lau wakuc naḥ daḥaḥ wambu Anötö, ma dasa neḥ lêḥ gitêḥ ti dabuḥ. Bocdinaḥ Pol to yom pi lêḥ ḥayham tu dasa-ḥga, ma dapiḥ daḥ dônḥ ma dahu mêtê sac siḥ. Yêc lôcwha (sapta) 9-11 Pol tôc asê bu inḥ ḥalôm ḥawapac pi inḥ dau ndê lau Israel-ḥga naḥ sêkêḥ whiḥ dom, ma inḥ tac whiḥ ḥandô bu sêkêḥ whiḥ Yisu.

Pol gic hu ndê yom têḥ lau Rom-ḥga

¹ Aö Pol, Yisu Kilisi ndê ngac akiñ, gato bapia dindéc. Anötö kêgalêm aö sa gati inñ ndê †aposel, ma kêyaliñ aö sa bu wahoc inñ ndê ñawaê ñayham asê.

² Ñawaê ñayham dau Anötö kêmatiñ tidônñ munñ su, ma inñ ndê propet sêhoc asê, ma sêto sip Buku Dabuñ.

³⁻⁴ Ma yom dau hêganônñ inñ ndê Atu Yisu Kilisi, yac neñ Pômdau. Inñ ti ñamalac nañ sa akêñ Kiñ Dawid ndê toñ. Ma tiñambu Anötö uñ inñ sa akêñ lau batê-nga ña Ñalau Dabuñ ndê ñaclai, dec tôc asê tiawê bu inñ Anötö Atu.

⁵ Ma Yisu Kilisi dau kêyaliñ yac sa ma kêmwasiñ yac bu ati aposel tu inñ ndê ñaê-nga, dec kêkiñ yac bu añgalêm lau sa yêc gameñ honñ bu s êkêñ whiñ inñ, ma tu dinanñ-nga dec danğa wambu inñ ndê yom.

⁶ Ma galem dau têñ mac lau Rom-nga bu ati Yisu Kilisi ndê lau bocdinañ.

⁷ Aö gato bapia dindéc têñ mac lau Rom-nga honñ nañ Anötö tac whiñ mac, ma kêgalêm mac sa ati inñ ndê lau dabuñ. Mwasinñ ti yom malô têñ mac honñ akêñ Damañ Anötö, lu Pômdau Yisu Kilisi.

Pol gauc gêm bu ndic lau Rom-nga kêsi

⁸ Gêñ ñamata-nga aö wasôm têñ mac bu tôm bêc honñ, aö gateñ mbec tu Yisu Kilisi ndê ñaê-nga, ma gam danđe aneñ Anötö tu mac honñ-nga. Ñahu bu yêc gameñ honñ lau sêngô mac nem akêñ whiñ ñawaê.

⁹ Ma Anötö nañ aö gam akiñ ti aneñ ñalôm sambuc, ma gahoc inñ Atu ndê ñawaê ñayham asê, nañ kêyalê bu yomandô aö gauc gêm mac ñapanñ,

¹⁰ têtj têtj honj nanj gatenj mbec. Njasawa balinj su, aö atac whinj bu wandic mac kêsi, ma kwahic dec aö gatenj mbec têtj Anötö bu lic aö neñ gauc dinanj ñayham, ma lêt gatam su têtj aö bu watêñ mac waloc.

¹¹ Bu aö atac whinj ñandô bu walic mac, tu bu wakêñ Nalau Dabunj ndê mwasinj ñatô lom mac bu puc mac dôñ.

¹² Ma têtj ndoc yac dambo dawhinj daunj, nanj mac nem akêñ whinj ma aö neñ gakêñ whinj, oc pinj yac honj dôñ bu dalhac ñañga.

¹³ O asidôwai, aö atac whinj bu mac anyalê bu têtj daêsam aö gauc gêm bu watêñ mac waloc, magoc gêtj daêsam kalhac aö ahuc e meñ têtj kwahic dec. Aö gam mêtê yêc lau apa si gamenj ñatô, ma anenj gwelenj dau gêm ñandô su. Boc-dinanj aö gauc gêm bu wakôm gwelenj kainj tigenj wawhinj mac e gwelenj dau ñandô sa yêc mac-ñga whinj.

¹⁴ Gwelenj dau gic aö ñawaê bu wanem mêtê lau Grik ti lau nanj lau Grik dom, ma lau ti gauc ma lau gauc mba sêwhinj.

¹⁵ Tu dinanj-ñga dec aö neñ ñalôm kac aö bu wanem mêtê mac lau Rom-ñga awhinj.

Anötö ndê ñawaê ñayham ti ñaclai

¹⁶ Bu aö mayanj tu Anötö ndê ñawaê ñayham-ñga dom. Nahu bu Anötö ndê ñaclai yêc yom dau, bu nem lau nanj bu sêkêñ whinj, nanj si. Inj gic bata têtj lau Israel-ñga munj, ma têtj lau nanj lau Israel dom, nanj tinjambu.

¹⁷ Nawaê ñayham dau ndê ñaclai yêc bu nem lau si, nahu bu ñawaê dau tôc lêtj nanj Anötö kêtj bu ñamalac sêti lau gitêñ, nanj asê. Lêtj dau lêtj dakêñ

whiŋ-ŋga, ma ŋalêŋ daŋ mba. Tôm yom naŋ propet akwa daŋ to yêc bocdec bu:

Lau gitêŋ oc sêndöc tali tu si sêkêŋ whiŋ-ŋga.
[Hab 2:4]

Namalac hoŋ sêkôm giso

¹⁸ Anötö naŋ ndöc undambê, kwahic dec tôc iŋ ndê ŋalôm asê têŋ yac.* Iŋ tac ŋandê têŋ lau naŋ sêpuc dômbwê iŋ, ma sêkôm mêtê sac. Ŋac si mêtê sac kêgwiniŋ yom ŋandô dôŋ.

¹⁹ Gitôm bu lau nom-ŋga sêŋyalê yom ŋandô pi Anötö, bu gêŋ naŋ iŋ kôm, naŋ whê iŋ sa tiawê têŋ ŋac su.

²⁰ Lau daŋ sêlic Anötö su dom, yomandô! Tigeŋ têŋ ndoc iŋ kêŋ undambê ti nom e meŋ têŋ kwahic dec, naŋ sêlic gêŋ hoŋ naŋ iŋ kêŋ. Ma gêŋ dau whê iŋ ndê ŋahu sa ma tôc iŋ ndê ŋaclai atu naŋ yêc titêm-titêm, naŋ asê tiawê. Tu dinaŋ-ŋga dec ŋamalac daŋ oc tôm dom bu pa dau ma sôm bu iŋ gêm gauc Anötö.

²¹ Lau nom-ŋga sêŋyalê bu Anötö dê mbo, magoc sêtoc iŋ sa ti ŋac si Anötö, ma sem danŋe iŋ tu gêŋ daŋ-ŋga dom. Ŋac sêhê gauc pi yom ŋambwa-ŋambwa daêsam e ŋasec kôm ŋac si ŋalôm ahuc.

²² Ŋac sêtoc dau sa bu ŋac lau ti gauc, magoc ŋac lau gauc mbasi.

²³ Ŋac sêtec bu sênem akiŋ Anötö naŋ mbo titêm-titêm, magoc sem akiŋ gêŋ naŋ gic waê bu niŋga. Ŋac sêhu Anötö ti ndê ŋawasi atu siŋ, ma sem akiŋ

* **1:18:** Têŋ ndoc Yisu mbac ndu pi a gicso dau, naŋ tôc asê bu Anötö tac ŋandê tu ŋamalac si sac-ŋga. Magoc tu Yisu hôc ŋandê dau ô lau nom-ŋga su, dec tôc asê bu iŋ tac whiŋ lau nom-ŋga hoŋ ma tec bu daŋ niŋga. Alic Rom 2:4; 3:26; 8:3; ma Jon 3:16.

gwam nanɲ ɲac dau sêmasanɲ sem ɲamalac anɲô, mbac anɲô, bôc anɲô, ma mboc anɲô.

24 Tu dinanɲ-ɲga dec Anötö hu ɲac sinɲ bu sêkôm mêtê ɲalôm ɲagalac-ɲga tôm si atac whinɲ. Ma sêkôm mêtê ɲadômbwi pi dau ɲamlic gitôm gêɲ ɲambwa-ɲga.

25 ɲac sêpuc dômbwê Anötö ndê yom ɲandô, ma yom tasanɲ gêm ɲac si ɲalôm ahuc. ɲac sêtec bu sênem akinɲ Anötö nanɲ kênɲ gêɲ honɲ, ma sêhu inɲ sinɲ ma sem akinɲ gêɲ nanɲ inɲ kênɲ. Magoc inɲ gêɲ honɲ ɲadau, ma ɲayham bu yac tampinɲ inɲ tôm béc honɲ. Yomandô!

26 Tu ɲamalac si giso-ɲga, dec Anötö hu ɲac sinɲ bu sêkôm gêɲ mayanɲ-ɲga tôm ɲac si ɲalôm ɲagalac kégilí ɲac. ɲac si lauwê sêhu lauwê ti ɲac si lêɲ solop sêmbo sêwhinɲ dauɲ-ɲga sinɲ, ma sêsa lêɲ so.

27 Ma ɲalêɲ tigenɲ launɲac sêhu lauwê ti ɲac si lêɲ solop sinɲ ma mêtê atac ɲagalac pi dandi-ɲga gêm ɲac ahuc sambuc. Launɲac sêkôm mêtê mayanɲ-ɲga sêwhinɲ launɲac, ma tu dinanɲ-ɲga sêtap ɲagêyô nanɲ gic mêtê sac kainɲ dinanɲ ɲawaê, nanɲ sa yêc dau si ɲamlic.

28 ɲamalac sêlic ɲayham bu s êpuc dômbwê Anötö, ma tu dinanɲ-ɲga inɲ hu ɲac sinɲ e ɲac si gauc timboloc, ma sêkôm mêtê nanɲ gic ɲamalac ɲawaê dom.

29 Mêtê sac tidau-tidau gêm ɲac si ɲalôm ahuc. ɲac sêkôm mêtê gitôm mêtê wec ma mêtê mayanɲ-ɲga, ɲac tagatu gêɲ, ɲac sêlic lau ɲatô sac, sic ɲamalac ndu, sêɲgalôm lau, sêkôm gêɲ daêsam bu sêtim lau ma sêɲsau ɲac, ma sêsec lau.

30 ɲac sêɲgôlinɲ yom pi lau, atac tec Anötö, ma sêpu lau ɲatô. Sêpo dau ti sêtoc dau sa, sêkôc gauc

pi lêḅ sac ḅapaḅ, ma ḅac danḅapêc ḅawahô têḅ dinda ti dambai.

³¹ ḅac lau gauc mbasi-ḅga, ma yom bocke naḅ sêsôm, naḅ sêkôm ḅandô sa dom. ḅac lau ḅalôm ḅadandi-ḅga naḅ atac tec lau ma tawalô ḅac dom.

³² Lau sac dau sêḅyalê bu Anötö sôm tidôḅ su bu lau naḅ sêkôm mêtê sac kaiḅ bocdinaḅ, oc sêmbac ndu. Tigeḅ ḅac sêkôm sac sêsiniḅ su eḅ. Ma gêḅ danḅ whiḅ bocdec bu, lau ḅatô naḅ sêkôm mêtê sac tôm ḅac dau sêkôm, naḅ sêlic ḅac ḅayham.

2

Anötö ndê lêḅ êmatôc lau-ḅga

¹⁻³ Yac taḅyalê bu têḅ ndoc Anötö êmatôc lau naḅ sêkôm sac kaiḅ dinaḅ, dec iḅ oc êmatôc ḅac êḅkuc yom ḅandô pi ḅac. Bocdinaḅ dec am asa naḅ kêgôliḅ yom pi lau ḅatô, ma sam ḅac bu lau sêkôm sac-ḅga, naḅ êmyalê bu am kêgôliḅ yom pi daôm whiḅ, bu am ḅamalac kôm sac-ḅga whiḅ. Ma am oc tôm dom bu êmasaḅ yom têḅ Anötö tu daôm nem sac-ḅga ma lhö su iḅ ndê matôc.

⁴ Am ḅḅô su naḅ! Anötö tawalô yac ndu andô, dec kôc ndê ḅalôm dônḅ ma kêmatôc yac ḅagahô dom. Am gêlic iḅ ndê lêḅ dinaḅ bu gêḅ ḅambwa, a? Bocke? Am kêyalê dom bu Anötö kôm gêḅ dinaḅ tu bu kêḅ ḅasawa têḅ yac bu danem dauḅ kwi-ḅga, a?

⁵ Magoc am nem ḅalôm ḅadandi ma am tec bu nem daôm kwi. Tu dinaḅ-ḅga am daôm gic Anötö ndê atac ḅandê sa tu daôm-ḅga, ma oc yêc tôm bêc ḅambu-ḅga naḅ Anötö dau oc tôc iḅ ndê matôc gitêḅ ma iḅ ndê atac ḅandê asê.

⁶ Têñ bêc dinan, in oc kêñ ñagêyô têñ lau hon êñkuc ñac tigen-tigen si mêtê.

⁷ Lau nan sêsap mêtê ñayham dôn ñapan ma takwê bu sêtap Anötö ndê mwasiñ sêndöc tali ñapan-nga ma ñawasi ti waê atu sa, nan Anötö oc kêñ ñac sêndöc tali ñapan.

⁸ Magoc lau nan sêkôm gêñ hon tu sêpo dau sa-nga, ma sêtec yom ñandô ma sêsap mêtê sac dôn, nan oc sêtap Anötö ndê atac ñandê sa.

⁹⁻¹⁰ Aêc! Lau hon nan sêkôm mêtê sac, nan oc sêtap ñawapac ti ñasac sa. Tigen lau nan sêkôm mêtê ñayham, nan oc sêtap ñawasi ti waê ñayham ma yom malô sa. Oc ñandô sa pi lau Israel-nga sêmun, goc lau nan lau Israel dom, nan sêñkuc.

¹¹ Bu têñ ndoc Anötö oc êñsahê lau pi ñac si mêtê, nan in oc toc lau ton dan sa hóc gêlêc lau ton dan dom.

¹² Bu lau hon nan sêkôm sac, nan oc sêtap Anötö ndê matôc sa. Lau nan lau Israel-nga dom, nan sêkôc Moses ndê yomsu sa dom, nan oc sêtap matôc sa tu yomsu-nga dom, ñac dau si giso oc tin ñac su. Ma lau Israel-nga nan sêkôc Moses ndê yomsu sa, ma sêkôm mêtê sac, nan oc sêtap Anötö ndê matôc sa êñkuc yomsu dau.

¹³ Bu Anötö oc sam ñamalac dan bu ñamalac gitên tu in ngô yomsu-nga ñambwa lec dom. Tigen ñamalac nan sôc yomsu dau ñapu ma danğa wambu ñapep en, nan Anötö oc sam in bu ñamalac gitên.*

¹⁴ Magoc lau nan lau Israel dom, nan sêkôc Anötö ndê yomsu sa dom, nan ñalên bocke? Ñac

* **2:13:** Tinambu Pol tôc asê tiawê bu ñamalac dan oc tôm dom bu êñkuc yomsu hon timala e Anötö lic in bu ñamalac gitên - alic Rom 3:20, 23.

bu sêkôm mêtê ñayham nañ tôm yomsu whê sa, dec tôte asê bu ñac dau si yomsu yêc bocdinañ.

¹⁵ Ma tôte asê bu lêñ gitêñ tôm yomsu whê sa têtñ yac, nañ yêc ñac si ñalôm. Ma ñac dau sêtôm bu sêñsahê si lêñ ma sêñyalê yêc ñac si ñalôm, mêtê bocke nañ sêkôm solop, ma mêtê bocke nañ sêkôm so.

¹⁶ Yom honñ dindec ñahu oc tiawê têtñ bêc nañ Anötö oc kêñ Yisu Kilisi êñsahê lau honñ, êñkuc ñac si yom nañ yêc siñ dau yêc ñac si ñalôm. Ñawaê ñayham nañ aö gahoc asê, nañ whê gêtñ honñ dinañ sa.

Lau Israel-nga ma Moses ndê yomsu

¹⁷ Mac lau nañ ambo gameñ bocke, ma asam daôm bu lau Israel-nga, añañgô su nañ. Mac gauc gêm bu Anötö oc kôte mac sa tu mac akôte Moses ndê yomsu su-nga, a? Mac atoc daôm sa bu mac ati Anötö ndê lau, a?

¹⁸ Bocke? Mac añañyalê lêñ nañ Anötö tac whiñ, ma gauc gêm bu mac ahôte gêlêc lau ñatô tu mac añañyalê yomsu-nga, a?

¹⁹⁻²⁰ Mac gauc gêm bu yomsu whê mac nem gauc sa pi yom ñandô, dec tac whiñ bu andôhônñ lau wakuc ti lau gauc mba, a? Mac bu awê lau nañ tandô pec, me alic daôm gitôm ya ñawê bu pô lau nañ sêmbo ñasac ñalôm, a?

²¹ Mac andôhônñ lau ñatô, ma bocke dec andôhônñ daôm dom? Mac am mêtê lau bu sênem kañ gêtñ dom. Mac daôm akôm, me mba?

²² Mac asôm têtñ lau bu sêkôm mêtê mockaiñ-nga dom, ma mac daôm? Mac atac tec gwam, magoc têtñ ñatô mac asôte lôm nañ lau sem akiñ gwam sêmbo, ma am kañ gêtñ, me mba?

²³ Mac atoc daôm sa tu akôc yomsu su-nga, magoc tênh ndoc mac anğilì yomsu, dec mac akôm Anötö ndê waê tisac.

²⁴ Tôm yom nañ sêto yêc, nañ sôm:

Lau gameñ apa-nga sêpu Anötö ndê ñaê tu mac nem lêñ sac-nga. [Ais 52:5]

²⁵ Am ñgac nañ sêsê am nem ñamlic ñatô su kêkuc lau Israel-nga si ðpwac, nañ ñgô. Am bu danam wambu yomsu hon, dec gêñ nañ sêkôm tênh am ñamlic, nañ gêñ ti ñahu ñayham. Magoc am bu êmgilì yomsu, dec gêñ nañ sêkôm tênh am, oc nditôm gêñ ñambwa. Yêc Anötö anğô-nga am oc tôm ñgac ðgameñ apa-nga nañ sêsê in ñamlic ñatô su dom.

²⁶ Ma lau nañ sêsê ñac si ñamlic ñatô su dom, magoc sêkôm mêtê ñayham tôm yomsu whê sa, nañ Anötö oc lic ñac gitôm lau nañ sêsê ñac si ñamlic ñatô su.

²⁷ Ma ñgac nañ sêsê in dom, magoc kôm gêñ nañ kêkuc yomsu, nañ oc puc am nem giso asê. Ñahu bu am daôm kôc yomsu su, ma kêkuc pwac sêsê ñamlic-nga, magoc am ñgac êngilì yomsu-nga.

²⁸ Lau si ñahu sêti lau Israel-nga ñandô sip gêñ ñamlic-nga dom. Ma pwac sêsê ñamlic-nga nañ ñahu andô héganôñ gêñ nañ sêkôm tênh ñamlic, nañ dom.

²⁹ Mba! Lau nañ sêmasañ si ñalôm ñapep yêc Anötö anğô-nga, nañ sêti lau Israel-nga ñandô. Ma pwac sêsê ñamlic-nga ña-ñahu andô, nañ yomsu nañ sêto sip bapia, nañ oc tôm dom bu kôm ñandô sa. Magoc gwelen nañ Ñalau kôm mbo ñamalac si ñalôm, nañ kôm pwac dau ña-ñahu andô ñandô sa. Ñamalac kain ñan nañ hêgo dau bu tap ndê waê sa yêc lau nom-nga dom, tigen in tap waê sa yêc Anötö dau.

3

Mêtê sac oc tòm dom bu nem nandô nayaham

¹ Bocdinañ lau Israel-nga sêtap mwasin bocke sa tu sêti lau Israel-nga, nañ hóc gêlêc lau nãtô si mwasin su? Ma nãc si pwac sêsê nãmlic nãtô su-nga oc nem nãc sa nãlêñ bocke?

² Anãô! Lau Israel-nga sêtap mwasin tidau-tidau sa. Gêñ nãmata-nga nãc lau dau dinañ Anötö kêñ in ndê yom sip nãc apai amba.

³ Magoc lau Israel-nga nãtô bu sêkêñ whin Anötö dom, dec mac gauc gêm bocke? Tu nãc si sêkêñ whin dom-nga, dec Anötö oc hu yom nañ in gic bata su, nañ sin, me?

⁴ Mba andô! Tòm bu nãmalac hon sêti lau sêñsau tasan-nga, magoc Anötö oc tòm dom bu señ yom dañ nañ in kêmatin tidôñ, nañ su. Tòm yom nañ sêto yêc, nañ sôm:

Yom hon nañ am sôm, nañ oc sêlic bu yom nandô eñ.

Ma lau bu sêñsahê am, dec oc tòm dom bu sêtap am nem giso dañ sa. *[BW 51:4]*

⁵ Lau nãtô gauc gêm gauc nãmbwa ma sêsôm yom bocdec bu, “Yac neñ lêñ sac-nga tóc Anötö ndê lêñ gitêñ asê yêc awê, dec tu sake-nga in atac nãndê têñ yac? In bu kêñ nãgêyô têñ yac, dec oc solop dom.”

⁶ Gauc dinañ in so sambuc! Bu bocdinañ, goc Anötö oc êmatóc lau nom-nga nãlêñ nde?

⁷ Ma lau nãtô sêsôm, “Aneñ yom tasan tóc Anötö ndê yom nãndô asê tiawê e lau sêhoc in ndê waê asê nãpan. Bocdinañ tu sake-nga in gêlic aö gitôm nãc sac dañ ma kic aneñ yom bu watap matóc sa?”

⁸ Oyaê, angô su nanj! Yom bu bocdinañ, dec gitôm bu dasôm, “Yac dakôm sac tu bu sac nem ñandô ñayham-nga.” Magoc bocdinañ dom. Lau ñatô sêñsau ma sêñgôliñ yom pi yac lau aposel ma sêsôm bu yom ñalhô dinañ sa yac whañsuñ. Oc sêtap ñagêyô sac sa tu ñac si yom tasanñ dinañ-nga.

Namalac gitêñ dan mbo dom

⁹ Bocke, yac lau Israel-nga mba lêñ nanj asa ambo Anötö angô-nga, nanj hóc gêlêc lau ñatô si su, me? Mba andô! Tôm yac asôm su bocdec bu, lau Israel-nga ma lau apa honj sêmbo sac ña-ñaclai ñapu.

¹⁰ Tôm yom nanj sêto yêc nanj sôm:

Namalac gitêñ dan mbo dom andô.

¹¹ Ma ñamalac danj kêyalê Anötö, me kôm mwasac tu bu ti inj ndê gêñ-nga lec dom.

¹² Lau honj sêpuc dômbwê Anötö e sêti gêñ ñapopoc-nga. Namalac gitêñ danj mbo dom. Mba andô! *[BW 14:1-3; 53:1-3; Ekl 7:20]*

¹³ Ñac si whasuñ sac sambuc, gitôm gêñ batê nanj sêñsuhun si dom, ma ñasu pôm gamenñ kwi. Ma ñac lau sêsôm yom tasanñ-nga. Yom nanj sa ñac tôkwa, nanj gitôm mboc ñamalac sac. *[BW 5:9; 140:3]*

¹⁴ Ñac sêpucbo lau ñawahô, ma yom ñamakic gêm ñac si whasuñ ahuc. *[BW 10:7]*

¹⁵ Ñac lau hóp-hóp tu sêkêc dac siñ-nga.

¹⁶ Ma gamenñ bocke nanj sêmbo, nanj sêkôm tisac ma sêkêñ ñawapac têtñ lau.

¹⁷ Ñac sêñyalê lêñ yom malô-nga dom. *[Ais 59:7-8]*

¹⁸ Ma ñac sêtöc Anötö danj dom. *[BW 36:1]*

19 Yac tanjalê bu Moses ndê yomsu honj hêganônj lau nanj sêmbo yomsu dau njanu. Tu dinanj-nga lau honj si yom mba, ma njac honj sic waê bu sêtap Anötö ndê matôc sa.

20 B ocdinanj njamalac danj mbo dom, nanj tôm bu êmasanj yomsu sambob njapep e Anötö lic inj bu njamalac gitênj. Mba! Magoc Moses ndê yomsu tôc yac nenj sac asê tênj yac.

Yac dati lau gitênj tu yac nenj dakênj whinj-nga

21 Kwahic dec Anötö tôc lênj dati lau gitênj-nga asê, nanj njahu sip yomsu dom. Moses ti lau propet sêto yom pi lênj dau munj su.

22 Lau honj nanj sêkênj whinj Yisu Kilisi, nanj sêtap lênj dau sa su, ma Anötö gêlic njac bu lau gitênj. Lênj tigenj dinanj gic waê lau Israel-nga ti lau sambob.

23 Njahu bu yac honj yac lau dakôm sac-nga, ma tu yac nenj sac-nga, dec gitôm dom bu datigasuc Anötö ti inj ndê njawasi atu.

24 Magoc yac honj datôm bu dati lau gitênj tu gwelenj nanj Yisu Kilisi kôm tu nem yac si-nga. Anötö kêmasanj lênj dinanj bu êmwasi njac njambwa enj.

25 Inj kênj Yisu gitôm da bu hôc njandê ô yac nenj sac njagêyô, ma dakênj whinj bu dac nanj inj kêc sinj, nanj hê wamba yac su tênj Anötö. Njalênj dinanj inj tôc asê bu inj Anötö gitênj. Bu inj gêlic sac gitôm gênj njambwa dom, magoc lau nanj sêkôm sac munj-nga, nanj inj hê njac si yom dônj. Ma inj kôc ndê njalôm dônj

26 e inj kênj lau honj si sac njagêyô pi Yisu. Bocdinanj kwahic dec Anötö tôc asê bu inj dau inj gitênj, ma inj kêmasanj lênj bu sam lau nanj sêkênj whinj Yisu, nanj bu lau gitênj.

²⁷ Bocdinañ ñamalac dañ gitôm dom bu toc dau sa. Nahu bu Anötö oc lic ñamalac dañ bu ñamalac gitêñ tu lêñ yomsu-nga dom, magoc tu lêñ dakêñ whiñ Yisu-nga.

²⁸ Mêtê nañ yac ahoc asê, nañ sôm bu yac dati lau gitêñ tu yac neñ dakêñ whiñ-nga, ma tu yac neñ sakiñ tañkuc yomsu-nga dom.

²⁹ Bocke? Anötö iñ lau Israel-nga tawasê si Anötö, me? Mba! Iñ lau Israel-nga si Anötö, ma lau gameñ apa-nga si Anötö bocdinañ.

³⁰ Bu Anötö tigeñ dê mbo, nañ sam lau hoñ nañ sêkêñ whiñ Yisu bu lau gitêñ, lau nañ sêñkuc pwac sêsê ñamlic ñatô-nga, ma lau nañ sêñkuc pwac dau dom bocdinañ.

³¹ Magoc mac gauc gêm bocke? Yac asôm yom pi lêñ dakêñ whiñ-nga tu bu aseñ Moses ndê yomsu su-nga, me? Aô wasôm têñ mac, mba andô! Yac apuc yomsu dau dôñ.

4

Abraham kêñ whiñ Anötö dec ti ñgac gitêñ

¹ Gauc nem abañ Abraham ndê lêñ, oc whê gêñ sake sa têñ yac?

² Anötö sam Abraham bu ñgac gitêñ tu gêñ nañ iñ dau kôm-nga, a? Bu bocdinañ, dec oc tôm bu Abraham toc dau sa. Magoc Anötö gêlic iñ ñalêñ bocdinañ dom.

³ Bu sêto yom yêc, nañ sôm bocdec bu:

Abraham kêñ whiñ Anötö, ma tu dinañ-nga
Anötö gêlic iñ bu ñgac gitêñ. *[Gen 15:6]*

4 Ngac nanj kôm gwelenj nanj kôc inj ndê ñaôli sa tôm mwasiñ ñambwa dom. Inj tap ñaôli dau sa tu inj kôm gwelenj-ñga.

5 Magoc asa nanj bu kêñ whiñ Anötö, dec Anötö oc êmwasiñ inj ñambwa ma lic inj bu ñamalac gitêñ. Inj tap mwasiñ dau sa tu inj kôm gwelenj danj-ñga dom, magoc tap sa ñambwa tu inj ndê kêñ whiñ-ñga. Anötö dau kêmasañ lêñ bu lau sac sêti lau gitêñ.

6 Kiñ Dawid sôm yom kainj tigenj pi ñamalac nanj Anötö kêmwasiñ ma sam inj bu ñamalac gitêñ, nanj tap mwasiñ dau sa ñambwa, ma tu gwelenj nanj inj kôm-ñga dom. Dawid to yom ma whê ñamalac kainj dinanj ndê ñahu atac ñayham-ñga sa bocdec bu:

7 Mac lau nanj Anötö suc mac nem sac kwi ma hu ñayom siñ, nanj atac ñayham sa.

8 Ma am asa nanj Anötö suc nem giso kwi ma oc gauc nem tiyham dom, nanj atac ñayham sa bocdinañ. *[BW 32:1-2]*

9 Mac gauc gêm bocke? Yom dau gic waê lau Israel-ñga nanj sêñkuc pwac sêsê ñamlic ñatô su-ñga, nanj tawasê, me gic waê lau nanj sêñkuc pwac dau dom, nanj sêwhiñ? Yac asôm su, bu Anötö gêlic Abraham bu ñgac gitêñ tu inj ndê kêñ whiñ-ñga.

10 Bocke? Sêsê Abraham ndê ñamlic ñatô su, dec Anötö gêlic inj bu ñgac gitêñ, me? Wasôm mba. Anötö sam inj bu ñgac gitêñ munj su.

11 Têñ têm sêsê Abraham su dom, nanj inj kêñ whiñ, dec Anötö sam inj bu ñgac gitêñ. Ma tiñambu Anötö kêmatinj pwac sêsê ñamlic-ñga têtñ inj, gitôm dôhônj danj, bu puc yom pi inj ti ñgac gitêñ tu kêñ whiñ-ñga, nanj dôñ. Bocdinañ Abraham inj ti lau gamenj apa-ñga nanj sêsê ñac dom magoc sêkêñ

whiñ, nañ hoñ si damba. Ma tòm Anötö sam Abraham bu ñac gitêñ, goc ñalêñ tigenñ Anötö oc sam lau dau bu lau gitêñ.

¹² Ma lau Israel-ña nañ sêñkuc pwac sêsê ñamlic-ña, nañ bu sêkêñ whiñ, dec Abraham ti ñac si damba bocdinañ. Bu ñac lau dau sêñkuc Abraham ndê lêñ kêñ whiñ-ña, nañ inñ kêkuc têt têt sêsê inñ su dom.

¹³ Anötö gêm mbec Abraham ma gic bata yom têt inñ ti inñ ndê lau wakuc, bu ñac oc sêwêkainñ nom sambuc. Ñac sêtap mbec dau ña-ñandô sa tu lêñ sêkêñ whiñ-ña nañ kôm ñac sêti lau gitêñ yêc Anötö aṅgô-ña, ma tu sêñkuc yomsu-ña dom.

¹⁴ Lau bu sêtap Anötö ndê mbec ñamwasinñ sa tu sêñkuc yomsu-ña, dec lêñ dakêñ whiñ-ña gitôm gêñ ñambwa, ma mwasinñ nañ Anötö gic bata bu kêñ têt Abraham, nañ gitôm gêñ ñambwa bocdinañ.

¹⁵ Nahu bu lau hoñ nañ sêñgili Moses ndê yomsu ma sêkôm sac, nañ sic waê bu oc sêtap Anötö ndê atac ñandê sa. Yomsu bu mba, goc yom taṅgili yomsu-ña mba bocdinañ.

¹⁶ Ma bocdinañ lau nañ sêkêñ whiñ, nañ sêtap yom nañ Anötö gic bata têt Abraham, nañ ña-ñandô sa gitôm mwasinñ ñambwa. Ma Anötö puc yom nañ inñ gic bata têt Abraham ndê lau wakuc, nañ dôñ. Inñ puc dôñ têt lau Israel-ña nañ sêkôc inñ ndê yomsu sa, nañ tawasê dom, magoc puc dôñ têt lau nañ sêñkuc Abraham ndê lêñ kêñ whiñ-ña sêwhiñ. Tu dinañ-ña Abraham ti yac hoñ neñ damañ.

¹⁷ Tòm yom nañ Anötö sôm têt Abraham, nañ sêto yêc bocdec bu:

Aö wakôm am ti lau tonj daêsam si damba. *[Gen 17:5]*

Bocdinañ Abraham nañ kêñ whiñ Anötö, nañ ti yac honj neñ damañ yêc Anötö anğô-ñga.

Ma Anötö, inñ Anötö nañ ndê ñaclai atu yêc bu unñ lau batê sa sêmbô tali tiyham, ma bu sôm yom ña awha goc gêñ nañ yêc dom, nañ meñ hóc asê.

¹⁸ Abraham takwê gêñ nañ lau honj gauc gêm bu tôm dom bu oc ñandô sa. Ma Anötö tóc tata honj têtñ Abraham goc sôm têtñ inñ bu:

Am nem wakuc oc sêtôm dinañ. *[Gen 15:5]*

Abraham kêñ whiñ Anötö, dec kôm inñ ti lau tonj daêsam si damba.

¹⁹ Abraham kêyalê bu inñ ndê yala ti 100 su, ma inñ ndê licwalô pacndê su. Ma inñ kêyalê bu Sara ndê têm kóc balêkoc-ñga pacndê. Tigenñ inñ kóc inñ ndê kêñ whiñ dônñ ñañga,

²⁰ ma atac lu-lu dom pi gêñ nañ Anötö gic bata têtñ inñ. Inñ kêñ whiñ ñañga, ma po Anötö ndê waê sa.

²¹ Inñ kêyalê tidônñ bu Anötö ndê ñaclai yêc bu kôm gêñ nañ inñ gic bata, nañ ñandô sa.

²²⁻²³ Tu dinañ-ñga dec sêto yom yêc bocdec bu:

Anötö gêlic inñ bu ñgac gitêtñ. *[Gen 15:6]*

Yom dau sêto tu Abraham tawasê-ñga dom.

²⁴ Sêto tu yac lau nañ dakêñ whiñ Anötö nañ unñ yac neñ Pômdau Yisu sa yêc lau batê-ñga. Tu yac neñ dakêñ whiñ-ñga, dec Anötö oc lic yac bu lau gitêtñ bocdinañ.

²⁵ Anötö kêñ Yisu mbac ndu tu yac neñ sac-ñga, ma unñ inñ sa tiyham dec kêmasañ lêtñ bu dati lau gitêtñ.

5

Dati lau gitêḅ ḅa-ḅandô

¹ Bocdinaḅ, tu yac neḅ dakêḅ whiḅ-ḅga, dec Anötö gêlic yac bu lau gitêḅ. Ma tu yac neḅ Pômdau Yisu Kilisi-ḅga, dec dambo Anötö aḅgô-ḅga ti atac pa su eḅ.

² Yisu gêlêc gatam su têḅ yac bu dambo Anötö ndê mwasinḅ ḅalôm, tu yac neḅ dakêḅ whiḅ-ḅga. Yac datap mwasinḅ dau sa su, ma bocdinaḅ dec dambo ti atac ḅayham tu gêḅ naḅ dakêḅ batanḅ dambo, naḅ bu oc datap Anötö ndê ḅawasi sa.

³ Ma gêḅ daḅ tiyham. ḅawapac bocke naḅ dahôc tu dakêḅ whiḅ Yisu-ḅga, naḅ dahôc ti atac ḅayham bocdinaḅ. Bu yac taḅyalê bu gêḅ wapac naḅ pi yac, naḅ gêm yac sa bu dalhac ḅaḅga.

⁴ Ma yac bu dati lau dalhac ḅaḅga-ḅga, dec tôc asê bu yac lau naḅ datôm bu dahôc gêlêc saê. Ma tu yac dahôc gêlêc saê-ḅga, dec puc yac dôḅ bu dakêḅ batanḅ gêḅ naḅ Anötö gic bata.

⁵ Ma yac neḅ dakêḅ batanḅ oc ḅandô mbasi dom, ma bocdinaḅ yac oc mayanḅ dauḅ dom. Bu yac taḅyalê Anötö ndê mêtê atac whiḅ yac-ḅga su, tu ḅalau Dabuḅ naḅ iḅ kêḅ sip yac neḅ ḅalôm-ḅga.

Yisu Kilisi hê wamba Anötö tu yac-ḅga

⁶ Têḅ têm yac taḅyalê Anötö su dom, ma licwalô mba tu danem dauḅ sa-ḅga, naḅ Anötö kêkinḅ Yisu bu mbac ndu tu yac-ḅga, tôm têm naḅ iḅ dau kêyalinḅ sa su.

⁷ Lau daḅ oc sêmbac ndu tu ḅamalac gitêḅ daḅ-ḅga dom. Me mac gauc gêm bocke? ḅamalac daḅ oc tôm bu puc dau dôḅ ma mbac ndu tu ḅamalac ḅayham daḅ-ḅga, me mba?

⁸ Tigen Kilisi mbac ndu tu yac lau dakôm sac-nga. Ma ñalêñ dinañ dec Anötö tôc inñ ndê atac whinñ yac asê.

⁹ Kwahic dec yac lau nañ dakêñ whinñ Yisu, nañ dati lau gitêñ tu dac nañ inñ kêc sin-nga. Ma bocdinañ yac tañyalê tidôñ bu Yisu oc nem yac sa, têtñ ndoc Anötö êñsahê lau hon-nga. Ma yac oc datap Anötö ndê atac ñandê sa dom.

¹⁰ Muñ-nga yac neñ sac kôm yac dambo datôm Anötö ndê ñacyo, magoc inñ hê wamba yac ña inñ ndê Atu ndê mbac ndu. Kwahic dec inñ hê wamba yac su, ma inñ ndê Atu mbo tali tiyham, dec tañyalê bu yomandô, inñ oc nem yac si têtñ bêc ñambu-nga.

¹¹ Ma gêtñ dañ whinñ bocdec bu. Tu yac neñ Pômdau Yisu Kilisi hê wamba yac têtñ Anötö-nga, dec yac dambo ti atac ñayham atu, tu dati Anötö ndê lau-nga.

Adam ti dambac ndu ñahu, ma Yisu ti dandöc tañli ñahu

¹² Sac hóc asê nom tu ñamalac tigen-nga. Ma lêtñ dambac ndu-nga hóc asê nom tu sac-nga. Lau nom-nga honñ sêkôm sac, ma tu dinañ-nga ñac sêmbac ndu.

¹³ Sac hóc asê nom muñ su, ma tiñambu Anötö kêñ inñ ndê yomsu têtñ Moses. Ma yomsu bu mba, goc ñalêñ mba bu Anötö hê lau si yom dôñ tu sêngili yomsu-nga.

¹⁴ Bocdinañ lau nañ sêñkuc Adam e meñ têtñ têtñ nañ Anötö kêñ yomsu têtñ Moses, nañ sêngili Moses ndê yomsu dau ñadañ dom. Magoc Anötö gic yomsu ñgac ñamata-nga Adam, ma inñ kêgili yomsu dau. Ma lau nañ sêñkuc Adam, nañ sêmbac ndu tu sêwêkain inñ ndê sac ñagêyô-nga. Ngac ñamata-nga

Adam inj tòm dôhôn nanj danem dôhôn whinj ngac nanj menj sa kêkuc inj.

15 Lau daêsam sêmbac ndu tu ngac tigenj ndê sac-nga. Magoc Anötö ndê mwasiñ nanj kêñ ñambwa têtj lau tu ngac tigenj Yisu Kilisi-nga, nanj gêm lau daêsam sa kêlêc. Bocdinañ gêtj lu dinañ, Anötö ndê mwasiñ ma Adam ndê sac, nanj sêtôm dau dom.

16 Yomandô. Anötö ndê mwasiñ hóc gêlêc ngac tigenj ndê sac. Bu ngac tigenj ndê sac hê Anötö ndê matôc pi lau daêsam, magoc lau sac daêsam sêti lau gitêtj tu Anötö ndê mwasiñ-nga.

17 Tu ngac tigenj ndê sac-nga, dec ñaclai dambac ndu-nga gêm gôlinj lau nom-nga honj. Magoc tu ngac tigenj Yisu Kilisi-nga, lau nanj sêtap Anötö ndê mwasiñ sêti lau gitêtj-nga sa, nanj oc sêmbo tali ma sênem gôlinj sêwhinj inj têtj têtj ñambu-nga.

18 Bocdinañ, lau honj sic waê bu sêtap matôc sa tu sac tigenj dinañ-nga. Magoc lau honj nanj sêkêtj whinj, nanj sêti lau gitêtj ma sêtap mwasiñ dandôc tanli-nga sa, tu gwelenj gitêtj tigenj nanj Yisu Kilisi kôm-nga.

19 B u ngac tigenj dangapêc têtj Anötö, dec lau daêsam sêti lau sêkôm sac-nga. Magoc ngac tigenj danga wambu Anötö, dec kêmasañ lêtj bu lau daêsam oc tòm bu sêti lau gitêtj.

20 Lau honj sêwêkainj Adam ndê sac ñagêyô, magoc Anötö kêñ ndê yomsu têtj lau tu bu sêtjyalê si sac-nga. Magoc têtj ndoc lau si sac kêsôwec tiatu, nanj Anötö ndê mwasiñ suc sac kwi-nga kêsôwec tiatu andô hóc gêlêc sac su.

21 Têtj ñamata-nga sac gêm gôlinj lau honj ma tu dinañ-nga ñac sêmbac ndu. Ma ñalêtj tigenj kwahic

dec Anötö ndê mwasin̄ gêm gôlin̄ lau nan̄ sêkên̄ whin̄ ma sêti lau gitên̄, ma kên̄ nac sêndöc tali napan̄ tu yac nen̄ Pômdau Yisu Kilisi-nga.

6

Dapuc dômwên̄ sac tu Kilisi-nga

¹ Mac gauc gêm bocke? Yac dakôm sac napan̄ bu Anötö ndê mwasin̄ suc sac kwi-nga ênsôwec tiatu napan̄, me?

² Mba andô! Yac dahu mêtê sac sin̄ su, gitôm lau batê nan̄ sêhu gên̄ nom-nga sin̄.

³ An̄gô. Busan̄gu nan̄ pin̄ yac dôñ tam damin̄ Yisu Kilisi, nan̄ pin̄ yac dôñ tam damin̄ in̄ ndê mbac ndu whin̄. Mac an̄yalê yom dau, me mba?

⁴ Mac an̄yalê bu Yisu Kilisi mbac ndu ma sêñsuhun̄ in̄. Ma busan̄gu nan̄ yac dalin̄ su, nan̄ gitôm Anötö kêsuhun̄ yac dawhin̄ Yisu Kilisi. Ma tu dinan̄-nga tôm Daman̄ un̄ Yisu sa akên̄ lau batê-nga na in̄ ndê naclai ti nawasi atu, dec kwahic dec in̄ gêlic yac gitôm lau nan̄ sêtisa tiyham, ma bocdinan̄ tan̄sêlên̄ ti dasa nen̄ lên̄ tiwakuc.

⁵ Busan̄gu nan̄ dalin̄, nan̄ pin̄ yac dôñ tam damin̄ Yisu ndê mbac ndu, dec tôm yac dambac ndu dawhin̄ in̄. Ma pin̄ yac dôñ tam damin̄ in̄ ndê tisa akên̄ lau batê-nga bocdinan̄.

⁶ Tu dinan̄-nga dec an̄yalê napep bu yac nen̄ n̄alôm akwa sac-nga, nan̄ Anötö gic pi a gicso dau whin̄ Yisu, tu bu n̄alôm akwa nem gôlin̄ yac dom, ma dambo datôm lau akin̄ mêtê sac-nga tiyham dom.

⁷ Bu yac dambac ndu dawhiŋ Kilisi su, ma asa naŋ mbac ndu su, naŋ Anötö kêgapwêc iŋ su yêc sac ŋa-ŋaclai.

⁸ Yac dambac ndu su dawhiŋ Kilisi, ma bocdinaŋ yac dakêŋ whiŋ bu yac oc dambo taŋli dawhiŋ iŋ.

⁹ Nahu bu yac taŋyalê bu Anötö uŋ Kilisi sa akêŋ lau batê-ŋga, ma tu dinaŋ-ŋga tôm dom bu iŋ mbac ndu tiyham. Nac lai dambac ndu-ŋga oc êŋgwiniŋ iŋ tiyham dom.

¹⁰ Bu iŋ mbac ndu, ma iŋ ndê mbac ndu tigen dinaŋ gêmlhi lau hoŋ si sac ŋatôp. Ma kwahic dec iŋ mbo tali tiyham, ma mbo tali tu bu po Anötö ndê waê sa-ŋga.

¹¹ Nalêŋ tigen akôc gauc pi daôm bocdec bu, mac ahu mêtê sac siŋ su, gitôm lau batê sêhu gêŋ nom-ŋga siŋ. Ma kwahic Anötö piŋ mac dôŋ am damiŋ Yisu Kilisi, dec mac ambo tamli awhiŋ iŋ, tu bu apo Anötö ndê waê sa-ŋga.

¹² Sac tac whiŋ bu ti nem ŋadau, ma hê mac bu akôm mêtê sac ŋapaŋ. Bocdinaŋ ayob daôm bu sac nem gôliŋ mac nem ŋamlic ŋagêŋ daŋ dom.

¹³ Ayob tanôm ti amam ma ŋamlic ŋagêŋ hoŋ bu sênem akiŋ sac dom. Magoc akêŋ daôm sambuc têtê Anötö, atôm lau naŋ sêtisa akêŋ lau batê-ŋga ma sêmbô tali. Ma akêŋ nem ŋamlic ŋagêŋ hoŋ tu anem akiŋ Anötö-ŋga, ma akôm mêtê gitêŋ eŋ.

¹⁴ Bu iŋ solop dom bu sac ti ŋadau mac tiyham. Nahu bu mac ambo yomsu ŋapu tôm muŋ-ŋga lê dom, kwahic dec mac ambo Anötö ndê mwasiŋ ŋapu.

Dati Anötö ndê lau akiŋ lêŋ gitêŋ-ŋga

15 Mac gauc gêm bocke? Yac dambo yomsu n̄apu dom, magoc dambo Anötö ndê mwasiñ n̄apu. Bocdinañ yac oc dakôm sac n̄apañ, a? Aö wasôm têt̄ñ mac, mba andô!

16 An̄gô su nañ. Gêt̄ñ bocke nañ mac asôc n̄apu, nañ ti nem n̄adau. Sac bu ti nem n̄adau, dec mac oc awêkaiñ señ ambac ndu-n̄ga. Magoc mac bu akêt̄ñ Anötö ti nem n̄adau ma dañam wambu in̄, dec mac oc ati lau gitêt̄ñ. Mac añyalê yom dau, me mba?

17 Muñ-n̄ga mac ati mêtê sac ndê lau akiñ n̄ambwa. Magoc danem dañge Anötö bu kwahic dec mac akêt̄ñ nem n̄alôm sambuc bu dañam wambu yom nañ yac andôhôn mac, ma akôc sa su.

18 Kilisi kêt̄gapwêc mac su yêc sac n̄a-n̄aclai, ma mac ac waê bu asa Anötö ndê lêt̄ñ gitêt̄ñ, gitôm lau akiñ sic waê bu dañga wambu si n̄adaui.

19 Mac nem gauc sa pi lau sêkêt̄ñ whiñ-n̄ga si lêt̄ñ wakuc dom, dec aö gam dôhôn pi lau akiñ n̄ambwa ti n̄adaui nom-n̄ga si lêt̄ñ, bu wawhê sa yêc awê têt̄ñ mac. Muñ-n̄ga mac akêt̄ñ nem amam ti gahim ma mac nem gêt̄ñ hoñ tu sênem akiñ mêtê sac ma mêtê n̄adômbwi-n̄ga. Magoc kwahic dec akêt̄ñ nem gêt̄ñ hoñ bu ati lau akiñ nañ sêsa lêt̄ñ gitêt̄ñ eñ, e ati lau dabuñ.

20 Têt̄ñ ndoc mac ambo atôm lau akiñ mêtê sac-n̄ga, nañ mac ac ahê lêt̄ñ gitêt̄ñ gacgeñ.

21 Muñ-n̄ga lê mac atap n̄andô n̄ayham bocke sa tu lêt̄ñ nañ kwahic dec kêt̄ñ maya mac nañ-n̄ga? Lêt̄ñ sac-n̄ga dau nañ n̄a-n̄andô dambac ndu goc.

22 Magoc kwahic dec Kilisi kêt̄gapwêc mac su yêc mêtê sac, ma mac ati Anötö ndê lau akiñ. Ma sakiñ wakuc dindec n̄a-n̄andô, nañ mac ati lau dabuñ ma

oc andöc tamli napan.

²³ Bu nãoli nan gic waê lau nan sêsa lêñ sac-nga, nan sêmbac ndu. Magoc mwasin nan Anötö bu kêñ nambwa têtñ yac lau nan dakêtñ whin, nan dandöc tanli napan, tu yac neñ Pômdau Yisu Kilisi-nga.

7

Pol whê yomsu, ma Nalau Dabuñ si gôlin sa

¹ O asidôwai, mac lau nan anyalê yomsu tidôn. Mac anyalê su bu yomsu hêganôn lau têtñ ndoc sêmbo tali eñ.

² Akôc gauc pi yomsu lauwê ti ngac sênem dau-nga. Awhê dan bu nem ngac sa su, nan goc yomsu dau sô inlu nakweñ dôñ, tòm têm nakweñ mbo tali. Magoc in nakweñ bu mbac ndu, goc awhê dau mbo yomsu dau ndê gôlin nãpu tiyham dom.

³ In bu nem ngac wakuc têtñ têm nakweñ mbo tali dôñ mbo, nan dasam in bu awhê kôm mockain-nga. Magoc in nakweñ bu mbac ndu, goc yomsu sô inlu dôñ-nga pacndê, ma in bu nem ngac wakuc, goc dasam in bu awhê mockain-nga dom.

⁴ Ma nãlêñ tigen aneñ asidôwai, tu Anötö pin mac dôñ am damin Kilisi-nga, dec tòm mac ambac ndu su, ma ambo yomsu ndê gôlin nãpu tiyham dom. Ma kwahic dec mac atap nem nãdau wakuc sa, nan Anötö un in sa akêtñ lau batê-nga. Tu dinan-nga dec yac danem nãndô nãyham tu Anötö-nga dandic nãwaê.

⁵ Bu têtñ ndoc yac dakêtñ whin su dom, nan yac neñ nãlôm akwa gêm gôlin yac. Ma mêtê sac nan yomsu sôm bu dakôm dom, nan nãlôm akwa

kac yac bu dakôm. Ma mêtê dau ña-ñandô nan dawêkainj señ dambac ndu-nga.

⁶ Magoc kwahic dec yac dambac ndu su ma dahu gêñ nanj sô yac dôñ, nanj sinj. Kilisi kêgapwêc yac su yêc yomsu akwa nanj sêto su yêc, ma kwahic dec tam akinj Anötö ma tanjkuc lêñ wakuc nanj Njalau Dabuñ tôc têtj yac.

Moses ndê yomsu tôc sac asê tiawê

⁷ Bocdinañ dasôm yom bocke pi yomsu? Yomsu inj gêñ sac me? Mbasi andô! Yomsu bu yêc dom, dec aö oc wanjalê mêtê sac ñalêñ nde? Yomsu danj sôm bu, “Tamgatu gêñ dom.” Ma tu dinañ-nga dec aö kayalê bu mêtê tanjatu gêñ-nga inj mêtê sac.

⁸ Magoc sac kêsâlê lêñ bu êñgilí aneñ ñalôm e tanjatu gêñ ñapanj, ma yomsu ñayao tôc lêñ dau têtj sac. Yomsu bu mba, goc sac ña-ñaclai dau oc pacndê bocdinañ.

⁹ Muñ-nga aö kayalê yomsu dom, ma gambo ñayham ma gauc gêm sac dom. Magoc têtj ndoc aö kadôhônj yomsu, nanj sac ña-ñaclai tisa ti ñanga e aö kayalê bu gawêkainj señ wambac ndu-nga.

¹⁰ Aö gatap sa bu yomsu honj nanj Anötö kêñ tu bu wê lau sêsa señ sêmbo tali-nga, nanj wê aö gasa señ wambac ndu-nga.

¹¹ Nahu bu yomsu dau kêñ ñasawa têtj sac, dec sôc meñ e ndê ñaclai tim aö, ma wê aö gasa señ wambac ndu-nga.

¹² Bocdinañ dasôm sake? Dasôm bu yomsu dau inj sac, a? Mba! Njagôlinj honj nanj Moses to, nanj gêñ dabuñ. Ma Anötö ndê yomsu honj, nanj gêñ dabuñ, ma gitêñ, ma ñayham.

13 Mac gauc gêm bocke? Gêñ ñayham dinañ wê aö gasa señ wambac ndu-ñga? Mba andô! Magoc tu yomsu-ñga dec aö kayalê bu gakôm sac ma gawêkain señ wambac ndu-ñga. Ma yomsu dau tôc asê bu mêtê sac inñ gêñ sac sambuc.

Nalôm akwa ndê lêñ so Nalau Dabuñ ndê lêñ

14 Yac tanyalê bu Anötö ndê yomsu inñ Nalau Dabuñ ndê gêñ. Magoc aneñ ñalôm akwa kêkuc Nalau ndê lêñ dom, dec aö gati ñgac akiñ mêtê sac-ñga.

15 Bu gêñ nañ aö gakôm, nañ kayalê dom. Mêtê nañ aö tac whiñ bu wakôm, nañ gakôm dom. Magoc mêtê nañ aö atac tec, nañ gakôm ñapañ.

16 Mêtê sac nañ gakôm, nañ yomsu dau sôm bu mêtê so. Ma tu aö dauñ atac tec mêtê sac nañ gakôm-ñga, dec galic bu yomsu inñ solop ma ñayham.

17 Bocdinañ dec aö dauñ gakôm gêñ dau dom, magoc sac nañ yêc aneñ ñalôm, dec kêgilí aö bu wakôm gêñ dau.

18 Aö kayalê bu gêñ ñayham dañ yêc aneñ ñalôm akwa dom. Bu aö tac whiñ bu wakôm mêtê ñayham, magoc aö gakôm dom.

19 Bu aö gakôm mêtê nañ aö atac whiñ bu wakôm, nañ dom, magoc mêtê nañ aö atac tec bu wakôm, nañ dec aö gakôm ñapañ.

20 Ma tu gakôm gêñ nañ aö atac tec bu wakôm-ñga, goc wasôm bu aö dauñ gakôm gêñ dau dom, magoc sac nañ yêc aneñ ñalôm, dec kêgilí aö bu wakôm gêñ dau.

²¹ Bocdinaŋ aö gatap ŋagôlin bocdec sa yêc aneŋ ŋalôm. Aö bu wakôm métê ŋayham, magoc sac kêtî aö ahuc ŋapaŋ.

²² Bu yêc aneŋ gatun aö galic Anötö ndê yomsu gitôm gêŋ atac whin-ŋga.

²³ Magoc aö kasahê bu ŋagôlin dau-ŋga dan gêm gôlin yêc aneŋ ŋamlic, ma bu wê aö aman ti gahin ma aneŋ gêŋ hoŋ bu sêkôm sac ŋapaŋ. Ŋagôlin sac-ŋga dau gic sin têtŋ ŋagôlin ŋayham nan aö gauc gêm bu wakôm, ma kêgwiniŋ aö dôn gitôm ŋgac gapocwalô-ŋga.

²⁴⁻²⁵ Bocdinaŋ aö wasôm yom bocdec bu. Aneŋ gauc gêm bu wati ŋgac akiŋ nan sôc Anötö ndê yomsu ŋapu, magoc aneŋ ŋalôm akwa gêm akiŋ ŋagôlin sac-ŋga ŋapaŋ. Oyaê, asa oc êŋgaho aö ŋgac sac dec su, yêc ŋalôm akwa nan wêkaiŋ seŋ wambac ndu-ŋga? Magoc kwahic dec Anötö kêgaho aö su, ma tu dinaŋ-ŋga dec wanem danŋe in tu yac neŋ Pômdau Yisu Kilisi-ŋga.

8

Dambo taŋli tu Ŋalau Dabuŋ-ŋga

¹ Bocdinaŋ dec yac lau nan Anötö pin yac dôn tam damin Yisu Kilisi, nan kwahic dec taŋyalê bu yac oc datap matôc sa dom andô.

² Ŋahu bu Ŋalau gêm gôlin yac, ma kêŋ yac dambo taŋli tu Yisu Kilisi-ŋga, ma kêgapwêc yac su yêc ŋaclai sac ti dambac ndu-ŋga nan mun-ŋga gêm gôlin yac.

³ Tu yac neŋ ŋalôm akwa-ŋga, dec gitôm dom bu taŋkuc Anötö ndê yomsu. Ma bocdinaŋ yomsu dau gitôm dom bu kôm yac dati lau gitêŋ. Magoc Anötö

kêmasañ lêñ bu kôm yac dati lau gitêñ bocdec bu. Inj kêkinj inj ndê Atu tigenj meñ mbo nom ti ñamalac tòm lau sac nom-nga. Ma kêñ inj ti da tu yac neñ sac-nga. Njalêñ dinañ Anötö kêñ ñamalac honj si sac ñagêyô pi ndê Atu ma kêmatôc inj gitôm ñamalac sac danj.

⁴ Inj kôm gêñ dau, tu bu yac dasa neñ lêñ tanjuc ñalôm akwa dom, magoc dasa neñ lêñ tòm Njalau Dabunj gêm gôlinj yac, dec dakôm mêtê gitêñ enj, tòm yomsu tôc têtj yac.

⁵ Lau nañ sêsa si lêñ sêñkuc ñalôm akwa, nañ gauc gêm mêtê nañ ñalôm akwa kôm, nañ ñapanj. Magoc lau nañ sêsa si lêñ tòm Njalau Dabunj gêm gôlinj ñac, nañ gauc gêm mêtê nañ Njalau tac whinj bu sêkôm, nañ ñapanj.

⁶ Ñamalac nañ ndê gauc sap mêtê ñalôm akwa-nga dôñ ñapanj, nañ gacgenj mbo señ mbac ndu-nga. Magoc asa nañ ndê gauc sap mêtê nañ Njalau Dabunj tac whinj, nañ dôñ ñapanj, nañ mbo señ ndöc tali-nga ma tap yom malô sa.

⁷ Bu gauc ñalôm akwa-nga, inj êlêmê kêñ kisa têtj Anötö, ñahu bu inj sôc Anötö ndê yomsu ñapu dom, ma bu gauc nem bu sôc ñapu, dec oc tòm dom.

⁸ Lau nañ si ñalôm akwa gêm gôlinj ñac, nañ oc tòm dom bu Anötö lic ñac ñayham.

⁹ Magoc ñalôm akwa gêm gôlinj mac dom, Anötö ndê Njalau mbo mac nem ñalôm ma gêm gôlinj mac. Kilisi ndê Njalau bu mbo mac nem ñalôm dom, dec mac ati Kilisi ndê gêtj dom.

¹⁰ Mac nem ñamlic wêkainj señ ambac ndu-nga tu mac akôm sac-nga. Magoc Kilisi mbo mac nem ñalôm ma Anötö gêtj mac bu lau gitêñ, ma tu

dinaŋ-ŋga dec mac nem gatôm wêkaiŋ seŋ ambo tamli-ŋga.

¹¹ Anötö naŋ uŋ Yisu Kilisi sa akêŋ lau batê-ŋga, naŋ ndê Nalau mbo nem ŋalôm, ma bocdinaŋ dec Anötö oc uŋ mac nem ŋamlic naŋ wêkaiŋ seŋ ambac ndu-ŋga, naŋ sa mbo tali tiyham tu iŋ ndê Nalau-ŋga.

Nalau Dabuŋ kôm yac dati Anötö ndê balêkoc

¹² Bocdinaŋ asidôwai, lêŋ wakuc yêc naŋ gic yac ŋawaê bu taŋkuc-ŋga, ma dasa lêŋ ŋalôm akwa-ŋga tiyham dom.

¹³ Nahu bu asa naŋ sa lêŋ dinaŋ, oc mbac ndu. Magoc mac bu apuc dômwêm mêtê ŋalôm akwa-ŋga ŋa Nalau ndê ŋaclai, dec mac oc ambo tamli.

¹⁴ Bu lau naŋ Anötö ndê Nalau gêm gôliŋ ŋac, naŋ sêti Anötö ndê balêkoc.

¹⁵ Mac akôc Nalau dau su, ma iŋ kôm mac ati lau akiŋ naŋ atôc nem ŋadau, naŋ dom. Mba! Nalau dau kôm mac ati Anötö ndê atui awhê ma ŋgac, ma tôm bu ata Anötö bocdec bu, “Damaŋ, Damaŋ.”

¹⁶ Ma Nalau dau gêm yac neŋ gatuŋ sa, dec taŋyalê bu dati Anötö ndê balêkoc, yomandô.

¹⁷ Ma yac bu dati Anötö ndê balêkoc, dec yac oc dawêkaiŋ Anötö ndê gêŋ lêŋsêm dawhiŋ Kilisi. Yomandô! Yac bu taŋkuc Kilisi ndê lêŋ hóc ŋandê-ŋga, dec oc datap ŋawasi sa dawhiŋ iŋ bocdinaŋ.

Ŋawasi naŋ oc meŋ sa têŋ têm ŋambu-ŋga

¹⁸ Têŋ ndoc aô gakôc gauc pi waêŋ ŋayham ti ŋawasi naŋ yac oc datap sa têŋ têm ŋambu-ŋga, naŋ galic gêŋ wapac hoŋ naŋ kwahic dec dahôc dambo nom, naŋ gitôm gêŋ sauŋ.

19 Bu gêñ hoñ nañ Anötö kêñ yêc nom, nañ sêmbô sêtôm yac lau nañ dakêñ batañ ma dahôn têm nañ Anötö oc tôc in ndê balêkoc asé tiawê.

20 Bu gêñ hoñ nañ Anötö kêñ, nañ sêtisac sêwhiñ yac ñamalac. Gêñ dau si atac whiñ lêñ bocdinañ dom, magoc têtñ ndoc Anötö pucbo nom tu ñamalac si sac-nga, nañ in ndê yom kêñ sac gêñ hoñ. Magoc yac dakêñ batañ

21 bu tiñambu Anötö oc êñgapwêc gêñ hoñ su yêc lêñ sêtisac-nga. Ma têtñ têm dinañ ñawapac dau oc êñgwiniñ yac lau nañ dati Anötö ndê balêkoc, me gêñ dan nañ Anötö kêñ, nañ tiyham dom, ma yac ti gêñ hoñ oc dambo ñayham ma ti ñawasi eñ.

22 Yac tanjalê bu têtñ têm ñamata-nga e meñ, gêñ hoñ nañ Anötö kêñ, nañ sêhóc ñawapac gitôm awêhê nañ bu kôc balêkoc, dec kêsahê ñandê ma tan.

23 Ma ñawapac dau kêgwiniñ gêñ nom-nga tawasê dom, magoc kêgwiniñ yac ñamalac whiñ, dec dambo ti danji yêc neñ ñalôm. Yomandô yac dakôc Nalau Dabuñ su gitôm gêñ ñandô mbêc ñayham. Tigen gêñ ñatô nañ Anötö gic bata bocdec bu, in oc kôc yac sa dambo dawhiñ in datôm in ndê balêkoc, ma nem yac si yêc ñawapac nom-nga, nañ ñandô sa su dom. Bocdinañ kwahic dec yac dahôn ti dakêñ batañ gêñ ñayham nañ oc meñ sa.

24 Têtñ ndoc yac dakêñ whiñ ma datap Anötö ndê mwasin nem yac si-nga sa, nañ yac dakêñ batañ bu oc datap gêñ dinañ sa whiñ. Magoc yac neñ dakêñ batañ ñahu sip gêñ nañ datap sa su, nañ dom. Yac bu datap sa su, dec yac oc dakêñ batañ dom.

25 Kwahic dec yac dakêñ batañ gêñ nañ dalic su dom, ma dahôn dambo ti atac pa su eñ.

Nalau Dabuŋ gêm yac sa tu daten mbec-ŋga

²⁶ Ma gêŋ daŋ whiŋ bocdec bu. Nalau Dabuŋ oc nem yac sa têŋ ndoc yac bu daten mbec magoc dapônda dauŋ tu gêŋ naŋ gic waê bu daten mbec pi-ŋga. Nalau dau oc nem yac awhaŋ têŋ Anötö, pi daŋgi naŋ yêc yac neŋ ŋalôm, naŋ tôm dom bu yac dauŋ dasôm asê.

²⁷ Ma Anötö naŋ kêyalê ŋamalac si ŋalôm e pi sa, naŋ oc ŋgô mbec dau, ŋahu bu iŋlu ndê Nalau sêkôm si gêŋ hoŋ ŋa gauc tigen. Ma Nalau dau teŋ mbec tu lau dabuŋ-ŋga, kêkuc Anötö ndê atac whiŋ solop.

Gêŋ daŋ gitôm dom bu kac yac su yêc Anötö ndê atac whiŋ

²⁸ Ma yac lau naŋ Anötö kêgalêm yac sa dati iŋ ndê lau, tôm iŋ dau gauc gêm tidôŋ, naŋ taŋyalê bu iŋ gêm gôliŋ gêŋ hoŋ, bu ti yac lau naŋ atac whiŋ iŋ, naŋ neŋ ŋayham.

²⁹ Bu yac dahôc asê nom su dom, magoc Anötö kêyalê yac muŋ su, ma kêyaliŋ yac sa bu oc datôm iŋ Atuŋgac dau. Ma bocdinaŋ iŋ ndê Atuŋgac ti ŋgac mbêc, ma yac dati iŋ asii ti lhuwêi daêsam.

³⁰ Ma yac lau naŋ iŋ kêyaliŋ yac sa gwanaŋ su, naŋ iŋ kêgalêm yac, ma kêmasaŋ lêŋ tu dati lau gitêŋ ma datap iŋ ndê ŋawasi sa-ŋga.

³¹ Bocdinaŋ dasôm sake pi gêŋ hoŋ naŋ Anötö kôm tu yac-ŋga? Yac bu dambo Anötö ndê mwasin ŋapu, dec ŋacyo bocke oc ku yac dulu?

³² Iŋ kêgamiŋ iŋ dau ndê Atu têŋ yac dom, magoc kêkiŋ iŋ meŋ mbac ndu tu yac hoŋ-ŋga. Ma bocdinaŋ dec tôm dom bu iŋ êŋgamiŋ gêŋ daŋ têŋ yac, iŋ oc êmwasiŋ yac ŋa gêŋ bocke naŋ dapônda naŋ.

³³ Inj dau kêyalinj yac sa, ma punj yac dôḅ ma sam yac bu lau gitêḅ. Tu dinanj-ḅga dec asa gitôm bu oc êḅgôlinj yom danj pi yac têḅ inj?

³⁴ Ma asa gitôm bu oc êmatôc yac ma seḅ yac su? Njalêḅ mba. Nahu bu Yisu Kilisi nanj mbac ndu ma Anötö unj inj sa mbo tali tiyham, nanj ndöc Anötö ndê amba andô-ḅga, ma gêm yac awhanj têḅ inj.

³⁵⁻³⁶ Ma asa oc tôm bu êḅgaho yac su yêc Kilisi ndê atac whinj ḅjalôm? Njawapac daêsam sêyêc, tôm yom nanj sêto yêc bocdec bu:

Tôm bêc hoḅ lau tac whinj bu sêndic yac ndu tu am-ḅga.

Njac sêlic yac datôm domba bu sêndic ndu-ḅga.

[BW 44:22]

Yac bu dahôc ḅjawapac me ḅandê, ma lau bu sêkêḅ kisa yac me sêndic yac ḅa bienj, me yac bu dapônda gêḅ danenj-ḅga me ḅakwê, me yac bu datap gêḅ ti ḅaclai nanj bu seḅ yac su-ḅga sa, goc gêḅ dinanj ḅadanj oc tôm dom bu êḅgaho yac su yêc Kilisi ndê atac whinj ḅjalôm.

³⁷ Mba andô! Tu Kilisi nanj atac whinj yac-ḅga, nanj dec gêḅ hoḅ dinanj ḅadanj oc tôm dom bu ku yac dulu.

³⁸⁻³⁹ Aêc! Aö kayalê tidôḅ bu gêḅ danj oc tôm dom bu kac yac su yêc Anötö ndê atac whinj, nanj datap sa tu yac neḅ Pômdau Yisu Kilisi-ḅga. Mba! Yac bu dambac ndu me dambo tanli, yac bu dapi lôc balinj me dasip gwêc ḅjalôm dandi, tigenj oc tôm dom bu daso Anötö ndê atac whinj. Ma aḅela me ḅalau sac me gêḅ kwahic dec-ḅga me gêḅ nanj oc meḅ sa tiḅambu-ḅga, me ḅaclai tidau-tidau me gêḅ hoḅ nanj Anötö kêḅ, nanj ḅadanj oc tôm dom bu kac yac su yêc Anötö ndê atac whinj.

9

Pol tawalô lau Israel-nga nanj sêkêñ whiñ Yisu dom

¹ Tu Kilisi nanj aö gakêñ whiñ-nga, dec aö wasôm yom ñandô têtñ mac. Aö oc wañsau mac dom. Ma yêc aneñ ñalôm, nanj Ñalau Dabuñ gêm gôliñ, dec kayalê tidôñ bu aneñ yom inñ yom ñandô eñ.

² Aö wasôm têtñ mac bu aneñ ñalôm ñawapac ñapañ ma kasahê ñandê atu, tu lau Israel-nga daêsam nanj sêkêñ whiñ Kilisi dom-nga.

³ Lau dau aneñ asidôwai ti lhuñwêi Israel-nga, nanj yac mba ñahu tigen. Ma aö tac whiñ ndu andô bu ñac lau dau sêkêñ whiñ Kilisi. Aêc, tôm Anötö êmasuc aö su yêc Kilisi-nga, me lic aö gitôm ñgac sac sambuc, magoc lêñ dau bu nem ñac sa tu sêkêñ whiñ Yisu-nga, dec aö oc walic ñayham bu wahôc ñawapac dau.

⁴ Lau Israel-nga dinanñ Anötö kêyalinñ ñac sa bu sêti inñ ndê lau, ma hoc inñ ndê ñawasi asê têtñ ñac. Inñ kêmatinñ pwac whiñ ñac si apai, ma gic bata gêñ ñayham daêsam tu nem ñac sa-nga. Inñ kêñ yomsu ti sakinñ lôm dabuñ-nga têtñ ñac.

⁵ Ñac honñ sêsa akêñ apai nanj Anötö dau kêyalinñ sa sêti inñ ndê lau. Ma lau Israel-nga si †Mesaya dau meñ sa akêñ apai dinanñ si dac ñapu. Kilisi dau dinanñ inñ Anötö ñandô ma gêñ honñ ñadau, dec gic waê bu tampinñ inñ tôm bêc honñ. Yomandô!

Anötö ndê lêñ êñyalinñ lau sa-nga

⁶ Anötö gic bata mwasiñ honñ dinanñ têtñ lau Israel-nga. Magoc tu ñac si daêsam sêkêñ whiñ Yisu dom-nga, dec dasôm bu Anötö ndê yom dau ñandô mba lec dom. Mba! Ñahu bu lau honñ nanj sêsa akêñ

†Jakob, naŋ sêti lau Israel-ŋga ŋandô, naŋ Anötö kêyalin ŋac sa, naŋ dom.

⁷ Ma ŋalêŋ tigen, lau hon naŋ sêsa akêŋ Abraham, naŋ dasam ŋac bu Abraham atui ŋandô dom. Tôm yom naŋ Anötö sôm têŋ Abraham bocdec bu:

Lau oc sêsam lau wakuc naŋ sêsa akêŋ Aisak bu am nem gôlôwac ŋandô. *[Gen 21:12]*

⁸ Yom dau ŋahu bocdec bu, Ismael lu Aisak lu lu sêsa akêŋ Abraham. Magoc Ismael ti ndê lau wakuc sêti lau Israel-ŋga ŋandô, naŋ Anötö sam bu in ndê atui, naŋ dom. Magoc Aisak ti ndê lau wakuc naŋ Anötö kêmatin pwac hêganônŋ ŋac, naŋ in gêlic ŋac tôm Abraham ndê atui solop.

⁹ Bu Anötö kêmatin pwac têŋ Abraham bocdec bu:

Têŋ yala dan niŋga goc aô wambu wamen, ma am nem awê Sara oc kôc nem atômŋac dan su. *[Gen 18:10, 14]*

¹⁰ Ma gauc nem balêkoc lôcmpônŋ naŋ Rebeka kôc. Inlu si damba tigen, yac mba aban Aisak.

¹¹⁻¹² Magoc Rebeka kôc inlu su dom, ma sêkôm gêŋ ŋayham me sac dan su dom, naŋ Anötö kêyalin inlu si dan sa gwanan. In sôm yom têŋ Rebeka bocdec bu:

Ŋgac atu oc nem akin ŋgac saun. *[Gen 25:23]*

Anötö kôm gêŋ dau kêkuc in ndê lêŋ ênyalin lau sa-ŋga tôm in dau gauc gêm, ma tu gwelen naŋ ŋac dau sêkôm naŋ-ŋga dom.

¹³ Sêto Anötö ndê yom dan tiyham pi balê lu dau bocdec bu:

Aô atac whin Jakob, magoc atac tec Iso. *[Mal 1:2-3]*

14 Bocdinaŋ oc dasôm sake? Dasôm bu Anötö ndê lêŋ êŋyaliŋ lau sa-ŋga iŋ solop dom, me? Mba andô!

15 Bu iŋ sôm yom têŋ Moses bocdec bu:

Aö oc taŋwalô lau naŋ aö atac whiŋ bu taŋwalô ŋac. Ma aö oc atac apu lau naŋ aö atac whiŋ bu atac apu ŋac. *[Eks 33:19]*

16 Bocdinaŋ Anötö kêyaliŋ lau sa tu ŋac dau si atac whiŋ me ŋac si gwelen-ŋga dom, magoc tu iŋ dau ndê tawalô-ŋga.

17 Ma gêŋ daŋ tiyham. Sêto yom naŋ Anötö sôm têŋ Parao yêc bocdec bu:

Aö gakêŋ am ti kiŋ bu watôc aneŋ ŋaclai asê pi gêŋ naŋ wakôm têŋ am, ma bu aneŋ ŋaê ŋawaê sa ma nem nom ŋagameŋ sambuc ahuc. *[Eks 9:16]*

18 Nalêŋ dinaŋ Anötö tawalô lau naŋ iŋ tac whiŋ bu tawalô, ma lau naŋ iŋ tac whiŋ bu kôm ŋac si ŋalôm ŋadandi, naŋ kôm ŋadandi sa.

19 Ma mboe mac nem daŋ oc sôm yom têŋ aö bocdec bu, “Lêŋ dau bu bocdinaŋ, dec tu sake-ŋga Anötö puc yac neŋ giso asê? Bu Anötö kêmasaŋ lêŋ hoŋ tidôŋ tôm iŋ gauc gêm, dec asa gitôm bu sa lêŋ dau-ŋga daŋ?”

20 Magoc aö wasôm têŋ am ŋamalac bocke naŋ gauc gêm bu sôm yom kaiŋ dinaŋ pi Anötö. Bocke ma lôŋ andô daŋ oc sôm têŋ ŋamalac naŋ kêmasaŋ iŋ ma ndac, “Tu sake-ŋga am kêmasaŋ aö kaiŋ dindec?”

21 Yom dau solop dom. Bu ŋamalac kêmasaŋ lôŋ-ŋga dau iŋ ti ŋadau. Ma iŋ gitôm bu kôc nomdac ma êmasaŋ gêŋ ŋayham tiwaê daŋ, me gêŋ ŋambwa waêmba daŋ, tôm iŋ dau gauc gêm.

22 Ma ñalêñ tigenñ Anötö inñ ñadau, ma tòm bu kôm tòm inñ atac whiñ. Lau nañ sêkôm sac sic waê bu sêniñga, ma Anötö bu tóc ndê atac ñandê ti inñ ndê ñaclai asê têñ ñac, dec oc tòm. Ma inñ bu gauc nem bu kôc ndê ñalôm dôñ, ma hê yom malô sa têñ ñac, dec oc tòm bocdinañ.

23 Inñ bu êñkuc lêñ yom malô-ñga dinañ, dec inñ oc kôm tu bu tóc inñ ndê ñawasi atu asê têñ lau nañ sic waê bu sêtap inñ ndê tawalô sa-ñga. Lau dau inñ kêyaliñ ñac sa gwananñ su, bu sêwêkainñ inñ ndê ñawasi.

24 Yom dau hêganônñ yac lau nañ Anötö kêgalêm yac sa, lau Israel, ma lau nañ lau Israel dom, nañ bocdinañ.

25 Tòm Anötö ndê yom nañ propet Hosea to bocdec bu:

Lau nañ aneñ lau dom, nañ aö oc wasam ñac bu aneñ lau. Ma bawhê nañ muñ-ñga aö atac whiñ inñ dom, nañ aö oc wasam inñ bu aneñ bawhê atac whiñ-ñga.

26 Ma yêc gameñ tigenñ nañ muñ-ñga aö gasôm têñ ñac bu, “Aneñ lau mac dom,” nañ lau oc sêsam ñac bu, “Anötö Tali Ñadau ndê balêkoc.”
[Hos 2:23; 1:10]

27 Ma propet Aisaya hoc yom asê pi lau Israel-ñga bocdec bu:

Lau Israel-ñga ñac lau daêsam ñandô, gitôm ganğac gwêc-ñga. Magoc Pômdau oc nem honñ si dom, oc kôc ñandôlu eñ sa.

28 Bu yom nañ Pômdau kêmatinñ tidônñ, nañ inñ oc kôm ñandô sa yêc nom, ma ndic dabinñ ñagahô eñ.
[Ais 10:22-23]

²⁹ Ma tòm yom dan tiyham nan Aisaya hoc asê mun su:

Pômdau Naclai Nđau bu hu yac neŋ lau wakuc ŋatô sin gacgeŋ sêmbô dom, dec oc dandinan gitôm malac Sodom ma Gomora. [*Ais 1:9*]

Lau Israel-ŋga sêkêŋ whiŋ dom, dec sêti lau gitêŋ dom

³⁰ Bocdinan oc dasôm sake pi Anötö ndê lêŋ ênyalin lau sa-ŋga? Lau nan lau Israel dom, nan sêkôm gwelen tu sêŋsalê lêŋ gitêŋ-ŋga dom, magoc sêtap sa tu sêkêŋ whiŋ gwelen nan Yisu kôm tu ŋac-ŋga.

³¹ Ma lau Israel-ŋga sêŋsalê lêŋ gitêŋ yêc yomsu ŋalôm, magoc sêtap sa dom.

³² Ma sêtap sa dom, ŋahu bu ŋac sêkêŋ whiŋ gwelen nan Yisu kôm tu ŋac-ŋga, nan dom. Nac gauc gêm bu ŋac oc sêti lau gitêŋ, tu ŋac dau si gwelen-ŋga, ma bocdinan ŋac sêtôm lau nan sêtiŋ gahi pi hoc ma sêpeŋ.

³³ Tòm yom nan sêto yêc bocdec bu:

Alic su nan! Aö gakêŋ hoc dan kalhac Lôc †Sayon, nan lau daêsam oc sêtiŋ gahi pi ma sêpeŋ. Magoc asa nan kêŋ whiŋ in, nan oc maya dau dom. [*Ais 28:16; 8:14*]

10

¹ O asidôwai. Aö tac whiŋ ŋandô ma gaten mbec têŋ Anötö, bu lau Israel-ŋga nan sêkêŋ whiŋ Yisu dom, nan oc sêkêŋ whiŋ dec sêtap Anötö ndê mwasin nem ŋac si-ŋga sa.

² A ö wasôm yomandô bu lau dau sêyêm dau su bu sêsa Anötö ndê lêŋ. Nac sêkôm gêŋ dau, magoc ŋac si gauc sa pi yom ŋandô dom.

³ Nahu bu ñac gauc gêm bu sêtôc ñac dau si lêñ asê tòm lêñ gitêñ. Magoc ñac sem gauc lêñ nañ Anötö kêmasañ bu sam yac bu lau gitêñ, dec sêsôc lêñ dau ñapu dom.

⁴ Bu Kilisi dau ndê lêñ gitêñ gic bata yomsu hoñ, dec lau hoñ nañ sêkêñ whiñ Yisu, nañ Anötö gêlic ñac bu lau gitêñ.

Anötö ndê lêñ nem lau si-ñga

⁵ Lêñ bu lau sêti lau gitêñ tu sêñkuc yomsu-ñga, nañ Moses whê sa bocdec bu:

Asa nañ bu êñkuc yomsu hoñ ñapep eñ, nañ oc ndöc tali tu yomsu-ñga. *[Lev 18:5]*

⁶⁻⁷ Magoc ñamalac dañ oc tòm bu t i ñamalac gitêñ tu in kêkuc yomsu-ñga lec dom. Lêñ dati lau gitêñ tu yac neñ dakêñ whiñ-ñga, nañ meñ sa tiawê su. Tôm yom dañ nañ sêto yêc bocdec bu:

Akôc gauc daêsam pi asa oc pi undambê ndi, me sip lambwam ndi dom. *[Diut 30:13]*

Bocdinañ yac dapônda ñamalac dañ bu pi undambê ndi bu kôc Kilisi sa sip meñ, me bu sip lambwam ndi bu kôc in su akêñ lau batê-ñga dom, tu bu datap yom pi lêñ dakêñ whiñ-ñga ñahu sa. Mba!

⁸ Bu yom pi lêñ dakêñ whiñ-ñga dec yac ahoc asê têñ mac su, tòm yom nañ sêto yêc, nañ sôm bocdec bu:

Yom dau siñ dau têñ mac dom, bu mac akôc sa sip nem ñalôm su, ma mac asôm ambo. *[Diut 30:14]*

⁹ Ma yom dau bocdec bu. Am bu kêñ whiñ ti nem ñalôm sambuc bu Anötö uñ Yisu sa akêñ lau batê-

nga, ma whamsuŋ hoc yom asê bu Yisu iŋ am nem Pômdau, dec Anötö oc nem am si.

¹⁰ Bu yêc am nem ŋalôm naŋ am kêŋ whiŋ, dec Anötö gêlic am bu ŋamalac gitêŋ, ma yêc am nem whamsuŋ am hoc nem kêŋ whiŋ Yisu-ŋga asê, dec Anötö gêm am si.

¹¹ Tôm Anötö ndê yom naŋ sêto yêc naŋ sôm:

Asa naŋ kêŋ whiŋ iŋ, naŋ oc maya dau dom. *[Ais 28:16]*

¹² Bu Anötö gêlic lau Israel ma lau naŋ lau Israel dom, naŋ ŋalêŋ tigen. Pômdau tigen dec ti lau hoŋ si Pômdau, ma lau hoŋ naŋ sêta iŋ ndê ŋaê, naŋ iŋ oc êmwasiŋ ŋac ŋandô.

¹³ Tôm yom naŋ propet Joel to yêc bocdec bu:

Lau hoŋ naŋ sêta Pômdau ndê ŋaê, naŋ Anötö oc nem ŋac si. *[Joel 2:32]*

¹⁴ Magoc lau naŋ sêkêŋ whiŋ Yisu su dom, naŋ oc sêta iŋ ndê ŋaê ŋalêŋ bocke? Ŋac bu sêŋgô iŋ ŋawaê dom, dec oc sêkêŋ whiŋ ŋalêŋ bocke? Ma lau bu sêhoc ŋawaê ŋayham asê têŋ ŋac dom, dec oc sêŋgô ŋalêŋ bocke?

¹⁵ Ma lau bu sêŋkiŋ lau aheŋ-ŋga sêsa sêndi dom, dec ŋawaê ŋayham dau oc hóc asê lau dau ŋalêŋ bocke? Tôm yom naŋ sêto yêc naŋ sôm:

Lau naŋ sêŋgô ŋawaê ŋayham, naŋ oc sêtisambuc lau aheŋ-ŋga naŋ sêŋsêlêŋ sêmeŋ tu sêhoc ŋawaê dau asê-ŋga. *[Ais 52:7]*

¹⁶⁻¹⁷ Bocdinaŋ yac neŋ dakêŋ whiŋ ŋahu sip daŋgô ŋawaê ŋayham, ma yom pi Kilisi ti ŋawaê ŋayham ŋahu. Magoc lau Israel-ŋga hoŋ sêkôc ŋawaê ŋayham sa dom. Tôm Aisaya to:

O Pômdau, lau daŋ sêkêŋ whiŋ yom naŋ yac ahoc asê, naŋ dom. *[Ais 53:1a]*

18 Mac gauc gêm bocke? Lau Israel-nga sêngô ñawaê ñayham su, me mba? Aêc, ñac sêngô su, tòm yom nañ sêto yêc, nañ sôm bocdec bu:

Yom dau sa têtj nom ñabatiñ hoñ, ma lau sêngô yêc nom ñagameñ sambob. *[BW 19:4]*

19-21 Ma gêndac dañ tiyham bocdec bu, lau Israel-nga sênyalê yom nañ sêngô su, me mba? Gauc nem Anötö ndê yom, nañ Aisaya to pi lau Israel-nga bocdec bu:

Tòm bêc hoñ aö kamatôc amañ tu wakôc lau dau sa-nga, magoc ñac lau dangapêc ma ñac si ñalôm ñadandi. *[Ais 65:2]*

Lau Israel-nga sêtec bu sêkôc ñawaê ñayham sa, ma bocdinañ yom dau sa têtj lau gameñ apa-nga gi. Yom nañ Anötö sôm têtj lau Israel-nga, nañ whê gêtj dau sa, tòm Moses to yêc bocdec bu:

Aö oc watoc lau waêmba sa, e kôm mac anem lêmuj ñac. Ma watoc lau gauc mbasi-nga sa, e kôm mac atac ñandê. *[Diut 32:31]*

Ma Aisaya dau sôm yom yêc awê bocdec bu:

Lau nañ sêñsalê aö dom, nañ sêtap aö sa. Ma gatôc dauñ asê têtj lau nañ sêndac aö dom nañ. *[Ais 65:1]*

11

Anötö puc dômbwê inj ndê lau Israel-nga dom

¹ Bocdinañ aö bu wandac mac bocdec bu. Mac gauc gêm bu Anötö puc dômbwê inj ndê lau Israel-nga, me? Aö wasôm mba andô, bu aö dauñ ñac Israel-nga, ma Abraham ndê wakuc dañ, nañ gasa akêtj Benjamin ndê toñ.

² Anötö puc dômbwê inj ndê lau nañ inj kêyalinj ñac sa gwanaj su, nañ dom. Gauc nem yom nañ

sêto yêc pi Elaija, têtj ndoc inj pu lau Israel-nga têtj Anötö, ma sôm yom bocdec bu:

³ Pômdau, ñac sic am nem lau propet ndu, ma sêsej alta nanj lau sem akiñ am sêmbo, nanj su. Aö tanwasêtj dec gasôc am ñapu, ma ñac bu sêndic aö ndu. *[1 Kij 19:10, 14]*

⁴ Gauc nem yom nanj Anötö ô têtj inj bocdec bu: Aö gasinj anej lau 7,000 sêmbo lau Israel-nga ñalôm, nanj sêpôtj haduc têtj anötö tasanj Baal dom. *[1 Kij 19:18]*

⁵ Nalêtj tigenj kwahic dec lau tonj danj sêmbo lau Israel-nga ñalôm, nanj Anötö kêyalinj ñac sa sêti inj ndê, kêkuc inj ndê lêtj êmwasiñ lau ñambwa-nga.

⁶ Ñac sêtap Anötö ndê mwasiñ sa tu ñac dau si sakinj-nga dom. Anötö bu ênyalinj ñac sa tu ñac si sakinj-nga, dec yom nanj dasôm pi inj ndê lêtj êmwasiñ lau ñambwa-nga, nanj oc yom ñandô dom.

⁷ Bocdinañ oc dasôm sake? Lau Israel-nga sêkôm mwasac bu sêti lau gitêtj yêc Anötö anjgô-nga, magoc gitôm dom. Magoc ñac si lau nanj Anötö dau kêyalinj ñac sa, nanj sêtap lêtj sêti lau gitêtj-nga sa. Ma ñac si lau ñatô, Anötö kôm ñac si ñalôm ñadandi sa,

⁸ tôm yom nanj sêto yêc bocdec bu:

Anötö kêj ñasec kôm ñac si ñalôm ahuc, ma inj kôm ñac si tandô tipec ma ñac si dangasuj hóc ahuc. Ma ñac sêmbo bocdinañ ñapanj e meñ têtj kwahic dec. *[Diut 29:4; Ais 29:10]*

⁹ Ma Dawid to yom bocdec bu:

Mwasiñ nanj ñac bu sêneñ-nga, nanj oc kac dau kwi ma kêj sac ñac, gitôm huc me akô bu kóc ñac dôñ-nga, ma gitôm hoc sêtiñ gahi pi-nga, ma gitôm ñagêyô sac bu kêj wapac ñac.

¹⁰ Anötö kôm ñac si tandô tipeç, e sêlic gamenÿ apu. Ma inÿ kênÿ ñac sêhóc ñawapac ñapanÿ e dômbwêkwa mbwê-alô. *[BW 69:22-23]*

Lau apa sêtap mwasiñ sa tu lau Israel-nga

¹¹ Aö bu wakênÿ gêndac danÿ tiyham. Mac gauc gêm bu lau Israel-nga sêpeñ e siñga gacgeñ, me mba? Aö wasôm têtÿ mac bu mba andô. Magoc tu lau Israel si giso-nga, dec lau nanÿ lau Israel dom, nanÿ sêtap Anötö ndê lêtÿ nem lau si-nga sa. Ma gêtÿ dau oc kôm lau Israel-nga sênem lêmunÿ lau apa dau.

¹² Magoc ñac si giso dau ti señ bu lau apa honÿ sêtap Anötö ndê mwasiñ sa hóc gêlêc. Ma ñac lau Israel-nga dau bu sêkac dau kwi ma sêkêtÿ whiñ Yisu, dec lau daêsam andô oc sêtap Anötö ndê mwasiñ sa êñlêc, ñac lau Israel-nga dau, ma lau gamenÿ apa-nga sêwhiñ.

¹³ Aö gato yom dindêc têtÿ mac lau nanÿ lau Israel dom. Anötö kêyalinÿ aö sa gati aposel tu bu wahoc ñawaê ñayham asê têtÿ mac-nga. Ma aö atac ñayham atu tu aneñ gwelenÿ dindêc-nga.

¹⁴ Nahu bu mboe aneñ asidôwai Israel-nga ñatô oc sênem lêmunÿ Anötö ndê mwasiñ nanÿ mac atap sa, e kôm ñac sênem dau kwi ma sêtap lêtÿ Anötö nem ñac si-nga sa sêwhiñ.

¹⁵ Kwahic dec ñac sêkôc ñawaê ñayham pi Yisu sa dom, ma tu dinanÿ-nga dec lau gamenÿ apa-nga honÿ sêngô ñawaê nanÿ hê wamba ñac têtÿ Anötö. Magoc lau Israel-nga bu sêkôc ñawaê ñayham dau sa ma sêkêtÿ whiñ Yisu, dec ñac oc sêtôm lau nanÿ sêtisa akêtÿ lau batê-nga.

¹⁶ Gêtÿ ñandô mbêc nanÿ dakêtÿ ti da têtÿ Anötö nanÿ gêtÿ dabunÿ, ma oc kôm gêtÿ ñandô ñambu-nga

honj ti dabun. Ma Anötö bu lic a danj njawakac bu dabun, dec inj oc lic a dau njasangac honj bu dabun bocdinaj.*

Pol gêm dôhônj lau Israel pi a olib

¹⁷ Lau Israel-nga gitôm a †olib malac-nga nanj Anötö tim njasangac njatô kic. Ma mac lau nanj lau Israel dom, mac atôm a olib salej-nga nasili. Ma Anötö kôc mac, ma sô mac dôj pi a olib malac-nga dau njampê, awhinj a dau njasangac njatô, bu atap njakwi njayham sa yêc a olib dinaj njawakac.

¹⁸ Bocdinaj atoc daôm sa tu mac akôc a njasangac nanj sinja su, nanj si mala-nga dom. Mac bu akôm bocdinaj, dec gauc nem bu mac akêj njanja têj a olib dau dom, magoc mac daôm akôc njanja yêc a olib njawakac.

¹⁹ Ma mboe mac gauc gêm bu Anötö tim njasangac njatô su, tu bu kôc mac sa aô njac su.

²⁰ Yom dau inj yomandô, tigenj gauc nem bocdec bu, Anötö kôc mac sa tu mac akêj whinj Yisu-nga, ma tim njac su bu njac sêkêj whinj dom. Bocdinaj atoc daôm sa dom, magoc atöc Anötö.

²¹ Bu a dau njasangac solop nanj Anötö tim njatô su. Ma inj gitôm bu oc tim mac su bocdinaj.

²² Tu dinaj-nga dec anyalê tidônj bu Anötö inj Anötö êmwasiñ lau-nga, ma inj Anötö kêj njagêyô têj lau-nga whinj. Inj kêj njagêyô têj lau nanj sêpenj,

* **11:16:** Yom dau inj gitôm yom gôlinj danj. Yom pi gêj njandô mbêc ma a njawakac, nanj hêganônj lau Israel-nga si apai. Pol bu tôc asê bu Anötö kôc lau Israel-nga si apai sa ma gêlic njac bu lau dabun, ma njac si lau wakuc bu sêkêj whinj Yisu, dec inj oc lic njac bu lau dabun njalêj tigenj.

magoc kêmwasinj mac. Asap inj ndê mwasinj dinan dôñ. Bu mba, dec inj oc tim mac su.

²³ Ma lau Israel-nga dinan bu sêkac dau kwi ma sêkêñ whinj Yisu, dec Anötö oc kôc ñac sa, ma inj gitôm bu kên ñac sêmbu sêndi sêsap a olib dau dôñ tiyham.

²⁴ Bu mac a olib malac-nga ñasañgac solop dom, magoc Anötö kôc mac yêc a olib saleñ-nga, ma kên mac ati a olib malac-nga ñasañgac. Bocdinañ oc ñawapac dom bu inj kôc a dau ñasañgac solop, ma kên ñac sêlhac si a ñampê solop tiyham.

Anötö tawalô lau hoñ

²⁵ O asidôwai. Yom dindec ñahu sip ñalôm gi, ma aö tac whinj bu mac añyalê ñapep. Ma bocdinañ oc tôm dom bu mac atoc daôm sa. Anötö kôm lau Israel-nga si ñalôm ñadandi sa, bu sêmbu bocdinañ e lau gameñ apa-nga hoñ nañ Anötö kêgalêm ñac sa, nañ sêmeñ sêsôc Anötö ndê gôlinj ñapu su nañ.

²⁶ Ma ñalêñ dinan dec Anötö oc nem lau Israel-nga hoñ si, tôm yom nañ sêto yêc bocdec bu:

Ngac nem lau si-nga oc meñ sa akêñ Lôc Sayon.

Ma inj oc nem Jakob ndê wakuc kwi sêhu mêtê sac sinj.

²⁷ Ma aö wamatinj aneñ pwac whinj ñac, têtêm nañ aö oc wasuc ñac si sac kwi. *[Ais 59:20-21]*

²⁸ Lau Israel-nga sêti Anötö ndê ñacyo, ñahu bu sêkôc ñawaê ñayham pi Yisu sa dom. Ma tu dinan-nga ñawaê dau golom mac. Magoc Anötö kêyalinj ñac sa gwanan su, dec tac whinj ñac tu abañi Israel-nga.

²⁹ Bu galem ti mwasinj nañ Anötö gic bata têtêm lau, nañ inj oc tôm dom bu senj su.

³⁰⁻³¹ Muñ-nga mac lau gamen apa-nga danjampêc têtj Anötö. Magoc kwahic dec lau Israel-nga danjapêc têtj Anötö, dec mac atap inj ndê tawalô sa. Ma tu dinan-nga ñac lau Israel-nga nanj kwahic dec danjapêc têtj Anötö, nanj tinjambu oc sêtap inj ndê tawalô sa sêwhinj.

³² Bu Anötö sam lau honj bu lau danjapêc-nga. Inj tôc gêtj dau tiawê, dec lau honj nanj bu sênem dandi kwi, nanj inj oc tawalô ñac.

Datoc Anötö ndê waê sa

³³ Oyaê. Anötö ndê mwasiñ ti inj ndê gauc inj gêtj atu andô, ma inj kêyalê gêtj honj e pi sa timala enj. Asa oc nditôm bu êñyalê inj ndê lêñ me yom nanj tidônj yêc inj-nga?

³⁴ Asa kêyalê Pômdau ndê gauc, me gitôm bu kêñ gauc têtj inj? *[Ais 40:13]*

³⁵ Ma asa tôm bu kêñ gêtj ñayham danj têtj Anötö, dec Anötö oc kêñ gêtj têtj inj ô? *[Job 41:11]*

³⁶ Bu gêtj honj sa akêtj inj ndê, ma inj ti gêtj honj ñahu ma ti gêtj honj ñadau bocdinanj. Datoc inj ndê waê sa titêm-titêm. Yomandô.

12

Dasa neñ lêñ wakuc dawhiñ Kilisi

¹ O asidôwai. Gauc nem yom honj nanj aö gasôm tu gawhê Anötö ndê tawalô sa têtj mac-nga nanj. Dec akêtj daôm sambuc bu anem akinj Anötö tôm mac nem bêc ambo tamli-nga honj. Akêtj daôm sambuc atôm da tali ma dabun, nanj oc ndic Anötö tandô ñayham. Mac nem lêñ ñandô anjuc Njalau Dabun tu anem akinj Anötö-nga dau dinanj.

² Anşêlêḅ ti asa nem lêḅ atôm lau nom dindec-ḅga dom, magoc ati lau wakuc tôm Anötö kêḅ gauc wakuc têḅ mac. Ma bocdinaḅ mac oc atôm bu aḅsahê gêḅ hoḅ, ma aḅyalê mêtê gitêḅ, ma mêtê ḅawasi ma mêtê naḅ oc ndic Anötö tandô ḅayham, naḅ iḅ atac whiḅ bu yac dakôm.

Anötö kêmwasiḅ yac ḅalêḅ têtêḅ

³ Tôm Anötö ndê mwasiḅ puc aö dôḅ, dec wasôm têḅ mac hoḅ têtêḅ ndi, bu atoc daôm sa êḅlêc dom, magoc akôc gauc ḅapep pi daôm. Bu mac hoḅ akêḅ whiḅ Yisu tôm mwasiḅ naḅ Anötö dau gic sam têḅ mac ḅalêḅ têtêḅ.

⁴ Yac taḅyalê bu ḅamalac daḅ iḅ ḅamlic tigeḅ, magoc ḅagêḅ daêsam sêyêc iḅ ndê ḅamlic tigeḅ di-naḅ. Ma gêḅ dau sêwêkaiḅ gwelenḅ têtêḅ.

⁵ Ma ḅalêḅ tigeḅ dinaḅ, yac lau daêsam naḅ dakêḅ whiḅ Kilisi su, naḅ dati Yisu ndê gôlôwac dabuḅ tigeḅ, ma yac tigeḅ-tigeḅ dambo tu danem lau hoḅ naḅ sêmbo gôlôwac dabuḅ ḅalôm, naḅ sa.

⁶ Yac dawêkaiḅ mwasiḅ dakôm gwelenḅ-ḅga têtêḅ, tôm Anötö kêmwasiḅ yac ḅalêḅ. Asa naḅ tap mwasiḅ hoc yom asê tôm propet-ḅga sa, naḅ kôm tôm iḅ ndê kêḅ whiḅ tôc asê.

⁷ Asa naḅ tap mwasiḅ nem akiḅ gôlôwac-ḅga sa, naḅ nem akiḅ maḅ. Ma iḅ naḅ tap mwasiḅ sa bu êndôhôn Anötö ndê yom têḅ lau, naḅ bocdinaḅ.

⁸ Asa naḅ tap mwasiḅ sôm yom ḅayham-ḅayham tu puc lau dôḅ-ḅga sa, naḅ kôm. Ma asa naḅ Anötö ndê mwasiḅ kac iḅ bu kêḅ gêḅ tu nem lau ḅalôm sawa sa-ḅga, naḅ kêḅ ti ndê ḅalôm sambuc. Asa naḅ tap mwasiḅ bu nem gôliḅ gôlôwac-ḅga sa, naḅ

kôm ti licbalê, ma in nan tap mwasiñ tawalô lau-nga sa, nan tawalô lau ti atac nayham.

Mêê atac whin-nga

⁹ Mêê atac whin-nga in gêñ dasôm nambwa-nga dom. Dakôm nandô sa nalên bocdec. Yac atac tec mêê sac ma dasap mêê nayham dôñ.

¹⁰ Dakên neñ nalôm sambuc tu atac whin asidôwai-nga, ma datoc nac sa hôc gêlêc daun dandic nawae.

¹¹ Dakên daun sambuc tu danem akiñ Pômdau-nga, ma dakôm ti nalôm lu-lu dom.

¹² Gêñ nan dakên batan bu Anötö kôm, nan dahôn ti atac nayham, dalhac nanga tu dahôc nawapac-nga ti neñ atac pa su, ma dasap mêê daten mbec-nga dôñ napan.

¹³ Dakên gêñ tu danem Anötö ndê lau dabun nan sêpôn da dau, nan sa-nga, ma dandic ya nac.

¹⁴ Lau nan sêkên kisa mac, nan apucho nac dom, magoc andac Anötö bu nem mbec nac.

¹⁵ Lau bu sêkôm atac nayham, dec atac nayham awhin nac. Ma lau bu sêtan, nan atan awhin nac.

¹⁶ Apiñ daôm dôñ ti nalôm tigen. Atoc daôm sa me alic daôm bu lau ti gauc atu-tu dom, magoc atac whin lau waêmba ma ambo ahê nac dom.

¹⁷ Akôm mêê sac ô sac nan sêkôm tên mac, nan dom. Ayob daôm napep bu akôm mêê nan lau hon sêlic bu nayham en.

¹⁸ Anсахê bu nditôm, dec ambo awhin lau ti yom malô en, ma mac daôm akôm gêñ dan bu asen yom malô su dom.

¹⁹ O anen asidôwai, akên nageyô ô sac dom, magoc akên lau nan sêkôm sac tên mac sêsip Anötö

amba e sêtap inɗ dau ndê atac ɗandê sa. Bu sêto yom danɗ yêc, nanɗ sôm bocdec bu:

Pômdau sôm, “Gwelenɗ sac ɗagêyô-ɗga yêc aô amanɗ, ma aô dauɗ oc wakêɗ.” *[Diut 32:35]*

²⁰ Akêɗ ɗagêyô dom, magoc akôm tôm yom nanɗ sêto yêc bocdec bu:

Am nem ɗacyo bu gêɗ yô inɗ, nanɗ kêɗ gêɗ inɗ neɗ. Inɗ bu bu yô inɗ, nanɗ kêɗ bu inɗ nôm. Am bu kôm bocdinaɗ, dec oc kôm inɗ maya dau ɗalêɗ sac. *[Prov 25:21-22]*

²¹ Ayob bu sac ku mac dulu dom, magoc akôm mêtê ɗayham eɗ e aku sac dulu.

13

Dasôc gôliɗwaga ɗapu

¹ Gôliɗwaga honɗ nanɗ sem gôliɗ sêmbo nom, nanɗ si ɗaclai ɗahu yêc Anötö, ma inɗ dau kêɗ ɗasawa têtɗ ɗac bu sênem gôliɗ. ɗac si danɗ hôc asê ɗambwa dom. Bocdinaɗ lau honɗ sêsôc ɗac ɗapu sêndic ɗawaê.

² Asa nanɗ tec bu sôc gôliɗwaga ɗapu, nanɗ tec gôliɗ nanɗ Anötö dau kêɗ, ma inɗ oc tap matôc sa.

³ Gôliɗwaga si ɗaclai yêc bu sêmatôc lau, magoc ɗac si matôc dau gic waê lau nanɗ sêkôm mêtê ɗayham, nanɗ dom, gic waê lau nanɗ sêkôm mêtê sac. Tu dinaɗ-ɗga dec akôm mêtê ɗayham eɗ, ma gôliɗwaga oc sêlic mac ɗayham, ma mac oc atôc daôm tu gôliɗwaga si matôc-ɗga dom.

⁴ ɗahu bu ɗac sêti Anötö ndê lau akiɗ bu sêyob yac dambo ɗayham-ɗga. Magoc mac bu akôm mêtê sac, nanɗ atôc daôm, bu ɗac sêkôc ɗaclai bu sêmatôc lau, ma ɗaclai dau inɗ gêɗ ɗambwa dom. ɗac Anötö

ndê lau akiŋ naŋ sêô in su sêmbô nom, bu sêkêŋ ŋagêyô têtŋ lau naŋ sêkôm mêtê sac naŋ.

⁵ Tu dinaŋ-ŋga dec dasôc gôliŋwaga ŋapu. Ŋahu bu ŋac si ŋaclai yêc bu sêmatôc yac. Ma gêŋ daŋ whiŋ bocdec bu. Taŋyalê yêc neŋ ŋalôm bu dasôc ŋac ŋapu, in lêtŋ solop.

⁶ Gôliŋwaga dinaŋ sêkêŋ si têtŋ tu sênem gôliŋ tôm Anötô ndê lau akiŋ, ma tu dinaŋ-ŋga dec in solop bu mac akêŋ takis bu anemlhi ŋac.

⁷ Aêc! Gêŋ bocke naŋ mac ac waê bu akêŋ, naŋ akêŋ. Takis me mone bocke naŋ mac ac waê bu akêŋ, naŋ akêŋ. Lau naŋ sic waê bu mac atoc ŋac sa, naŋ dec atoc ŋac sa, ma lau ti ŋaclai, naŋ asôc ŋac ŋapu ŋapep.

Mêtê atac whiŋ asidôwai-ŋga

⁸ Ayob daôm bu têtŋ daŋ yêc mac-ŋga dom. Têtŋ tigen yêc mac-ŋga, naŋ bu akêŋ nem atac whiŋ lom daôm. Bu asa naŋ tac whiŋ in ndê asidôwa, naŋ kôm Anötô ndê yomsu hoŋ ŋandô sa.

⁹ Bu yomsu naŋ Moses to bocdec bu, “*Kôm gêŋ mockaiŋ-ŋga dom. Ndic ŋamalac ndu dom. Nem kaŋ gêŋ dom,*” ma “*Tamgatu gêŋ dom,*” ma yomsu ŋatô hoŋ, naŋ ŋahu sip yomsu tigen dindéc, “*Atac whiŋ lau meŋpaŋ am-ŋga gitôm am atac whiŋ daôm.*”

¹⁰ Asa naŋ kêkuc mêtê atac whiŋ-ŋga, naŋ oc kôm lau meŋpaŋ in-ŋga ŋayom dom. Bocdinaŋ mêtê atac whiŋ lau-ŋga kôm yomsu hoŋ ŋandô sa.

Bêc ŋambu-ŋga meŋ kêpiŋ

¹¹ Asap mêtê atac whiŋ-ŋga dôn ŋapaŋ, bu mac aŋyalê têtŋ kwahic dec-ŋga su. Têtŋ ndoc dakêŋ whiŋ tiwakuc, naŋ dalic bu bêc datap Anötô ndê mwasiŋ nem yac si-ŋga ŋa-ŋandô sa, naŋ yêc ahê

dôñ yêc. Magoc kwahic dec bêc dau meñ kêpiñ su. Bocdinañ ayêc bêc dom, anem ali.

¹² Ôbwêc pacndê su, ma kêpiñ bu lañsê. Bocdinañ dahu mêtê ñasec-ñga honñ siñ, ma dasap mêtê ñawê-ñga dôñ, gitôm dakôc wapa dandic siñ-ñga sa.

¹³ Tañsêlêñ ti dasa neñ lêñ ñapep, nditôm lau nañ sêmbo ñawê ñalôm. Dakôm mêtê sac atac ñagalac-ñga me danôm gêñ êñiñ yac-ñga dom. Dasa lêñ mockaiñ-ñga ma dakôm mêtê mayañ-ñga dom. Ma dahu mêtê atac ñandê-ñga ma mêtê lêmuñ-ñga honñ siñ.

¹⁴ Añsêlêñ ti asa nem lêñ añkuc Pômdau Yisu Kilisi, gitôm mac asôc iñ ti nem ñakwê. Ma mac nem ñalôm akwa bu êñgilí mac bu akôm sac, nañ goc asôc ñapu me akôm ñandô sa dom.

14

Yom pi lau nañ sêkêñ whiñ ñañga dom

¹ Lau nañ si sêkêñ whiñ ñañga dom, nañ akôc ñac sa, ma alic ñac sac pi yom ma pi lêñ nañ Pômdau tôc tiawê têñ yac dom, nañ dom.

² Lau ñatô sêkêñ whiñ ñañga dec señ gêñ honñ. Magoc lau ñatô sêkêñ whiñ ñañga dom, dec sêkêñ yao wata ma señ dom.

³ Am asa nañ gêlic gêñ honñ ñayham tu neñ-ñga, nañ pu lau nañ sêtec wata, nañ dom. Ma am asa nañ gêñ wata dom, nañ pu lau nañ señ wata, nañ dom. Bu Anötö kôc lau dau sa su.

⁴ Am asa dec gauc gêm bu êmatôc ñamalac danñ ndê ñgac akiñ? Ñgac akiñ dau ndê ñadau oc êñsahê iñ ndê lêñ, ma sôm bu iñ lhac, me iñ peñ. Ma iñ oc lhac, ñahu bu Pômdau gitôm bu puc iñ dôñ.

⁵ Ma yom danj tiyham. Lau ñatô sêtoc bêc danj sa bu bêc dabunj hôc gêlêc bêc ñatô su. Ma lau ñatô sêlic bêc honj tôm dau. Magoc ñalêñ solop bu lau honj sêkôc gauc pi lêñ sênem akinj Anötö-nga, ma sêkôm tôm ñac dau si ñalôm kac ñac.

⁶ Lau nanj sêtoc bêc ñatô sa kêlêc, nanj sêkôm tu sêtoc Pômdau sa-nga. Ma lau nanj señ wata, nanj sem danje Anötö, dec señ gêñ dau ma sêtoc Pômdau sa. Ma ñac nanj señ wata dom, nanj sêkêñ yao gêñ dau tu sêtoc Pômdau sa-nga. Ma ñac bocdinañ sem danje Anötö.

⁷ Bu yêc yac lau dakêñ whinj Yisu-nga ñalôm, nanj ñamalac danj ti ñadau dau tu inj ndê têm mbo tali-nga, me tu ndê têm mbac ndu-nga dom.

⁸ Yac bu dambo tanjli me dambac ndu, nanj dambo tu dapô Pômdau ndê waê sa-nga. Yomandô. Yac bu dambo tanjli me dambac ndu, nanj dati Pômdau ndê lau.

⁹ Kilisi mbac ndu ma tisa mbo tali tiyham, tu bu ti lau batê si Pômdau, ma lau tali si Pômdau bocdinañ.

¹⁰ Ma bocdinañ tu sake-nga mac alic nem asidôwai sac, me apu ñac tu yom ñambwa-ñambwa-nga? Yac tanjalê su bu yac honj oc dalhac Anötö angô-nga têtñ inj ndê bêc êmatôc lau-nga.

¹¹ Tôm yom nanj sêto yêc bocdec bu:

Pômdau sôm, “Tôm aô gambo tanjli yomandô, dec anjalê pi ñandô bu lau honj oc sêpônj haduc têtñ aô, ma sêhoc si yom asê yêc Anötö angô-nga.”
[Ais 45:23]

¹² Yom dau tôc asê tiawê bu yac tigenj-tigenj oc dalhac Anötö angô-nga, bu dawhê dauñ neñ lêñ sa têtñ inj.

Mêê atac whiŋ-ŋga oc kôm asidôwa dan penj dom

13 Tu dinan-ŋga dec danem dôhôn dauŋ neŋ lêŋ whiŋ asidôwai si lêŋ tu dapu ŋac-ŋga dom. Ma dayob bu dakôm gêŋ dan, nan oc tôm bu lhac asidôwa dan ahuc e in so Anötö ndê lêŋ, nan dom.

14 Aô gakêŋ whiŋ Pômdau Yisu, dec whê aneŋ gauc sa, ma kayalê tidôn bu gêŋ hon in ŋayham yêc Anötö anğô-ŋga. Magoc ŋamalac dan bu kêŋ whiŋ bu gêŋ dan in ŋadômbwi yêc Anötö anğô-ŋga ma kêŋ yao bu neŋ dom, goc gêŋ dau ŋadômbwi yêc ŋamalac dau anğô-ŋga.

15 Magoc mac bu aneŋ gêŋ dan nan kôm nem asidôwa dan ndê ŋalôm ŋawapac, dec mac atôc mêê atac whiŋ-ŋga têŋ in dom. Ayob daôm bu mac nem lêŋ aneŋ gêŋ-ŋga kôm nem asidôwa nan Kilisi mbac ndu tu in-ŋga, nan ndê kêŋ whiŋ tisac dom.

16 Akôm gêŋ hon ti gauc, ma bocdinan lau dan oc sêtôm dom bu sêpu gêŋ nan mac alic ŋayham.

17 Lêŋ nan dambo †Anötö ndê gôlin ŋapu, nan ŋahu hêganôn gêŋ daneŋ ti danôm-ŋga dom. Magoc dambo Anötö ndê gôlin ŋapu ŋahu sip dasa lêŋ gitêŋ, ma dambo ti yom malô ma ti atac ŋayham nan ŋalau Dabuŋ puŋ dôŋ sip yac neŋ ŋalôm têtêŋ.

18 Asa nan bu nem akiŋ Kilisi êŋkuc lêŋ dinan, nan Anötö oc lic in ŋayham, ma lau nom-ŋga sêwhiŋ oc sêmpin in.

19 Bocdinan dasap lêŋ yom malô-ŋga dôŋ, ma dakôm gêŋ hon tu dapuc asidôwai hon dôŋ ma dalhac ŋanğa.

20 Akôm Anötö ndê gwelen popoc tu yom pi gêŋ daneŋ-ŋga-ŋga dom. Gêŋ hon in ŋayham tu daneŋ-ŋga, magoc yac bu dakôm ŋamalac dan ndê kêŋ

whiñ tisac tu gêñ nañ tañ-nga, dec dakôm giso.

²¹ Mac bu aneñ wata me anôm wain me akôm gêñ ñatô nañ kôm nem asidôwa dañ ndê kêñ whiñ tisac, nañ ñayham bu mac ahu gêñ dau siñ yêc-nga.

²² Yom bocke nañ am kêñ whiñ pi gêñ hoñ dinañ, nañ kôc dôñ yêc amlu Anötö ñalhu. Asa nañ kôc gauc ñapep pi gêñ hoñ dinañ e kôm giso dom, nañ oc tap Anötö ndê mwasiñ sa.

²³ Magoc ñamalac nañ gêñ gêñ ma ñalôm lu-lu pi gêñ dau, nañ kêkuc lêñ kêñ whiñ-nga dom, ma oc tap Anötö ndê matôc sa. Lêñ bocke nañ am kêñ whiñ bu lêñ solop yêc Anötö aᅅgô-nga, nañ kôm. Gêñ bocke nañ am kôm ti atac lu-lu, nañ sac.

15

Dakôm gêñ hoñ tu danem asidôwai sa-nga

¹ Yac lau nañ dakêñ whiñ ñaᅅga, nañ dahôc ñawapac dawhiñ lau nañ sêkêñ whiñ babalê, tu bu danem ñac sa-nga dandic ñawaê. Dakôm gêñ tu dapo dauñ sa-nga dom.

² Yac lau tigen-tigen dakôm mêtê ñayham têñ lau meñpañ yac-nga tu danem ñac sa-nga, ma tu dapuc ñac dôñ-nga.

³ Gauc nem Kilisi. Iñ kôm gêñ dañ tu dau ndê atac whiñ-nga dom, magoc kôm gêñ hoñ kêkuc Anötö ndê atac whiñ. Ma tu dinañ-nga dec sêpu iñ, tôm yom nañ sêto yêc bocdec bu:

Lau nañ sêpu am, nañ sêpu aö bocdinañ. *[BW 69:9]*

⁴ Anötö ndê yom hoñ nañ sêto yêc muñ su, nañ Anötö kêñ bu êndôhôn yac. Ma yom dau oc puc yac

dôñ bu dalhac ñaŋga, ma êngilí yac bu dahu ñandô ñayham nañ dakêñ batanñ dambo, nañ siñ dom.

⁵ Anötö nañ puc mac dôñ ma kêgílí mac bu alhac ñaŋga, nañ piñ mac hoñ dôñ tu aŋkuc Yisu Kilisi-ña.

⁶ Ma ñalêñ dinañ inñ oc kêñ mac ambo ti nem ñalôm tigeñ, ma awham pitigeñ ma ahoc yac neñ Pômdau Yisu Kilisi ndê Damba Anötö ndê waê asê.

Ñawaê ñayham gic lau Israel-ña ma lau apa hoñ ñawaê

⁷ Bocdinañ akôc lau sêkêñ whiñ Yisu-ña hoñ sa, tòm Kilisi dau kôc mac sa. Ñalêñ dinañ mac oc apo Anötö ndê waê sa.

⁸ Aö wasôm têñ mac bu Kilisi meñ gitôm lau Israel-ña si ñgac akiñ, bu kôm yom nañ Anötö gic bata têñ abañi Israel-ña, nañ ñandô sa.

⁹ Ma lau nañ lau Israel dom, nañ oc sêmpinñ Anötö tu inñ ndê mêtê tawalô lau-ña. Gitôm yom nañ sêto yêc bocdec bu:

Tu dinañ-ña aö wampinñ am têñ ndoc aö wambo wawhiñ lau gameñ apa-ña. Wanem wê tu watoc am nem ñaê sa-ña. *[BW 18:49]*

¹⁰ Ma yom dañ tiyham yêc bocdec bu:

Mac lau gameñ apa-ña, atac ñayham awhiñ Anötö ndê lau Israel-ña. *[Diut 32:43]*

¹¹ Ma dañ tiyham:

Mac lau gameñ apa-ña hoñ ampinñ Pômdau. Ma mac lau hoñ anem wê atoc inñ sa-ña. *[BW 117:1]*

¹² Ma Aisaya to yom bocdec bu:

Ñasili dañ oc puc pi meñ yêc Jessi ndê ñawakac. Ma inñ oc tisa bu nem gôlinñ lau nom-ña hoñ.

Ma lau naŋ lau Israel dom, naŋ oc sêkêŋ bata bu inŋ nem ŋac si. *[Ais 11:10]*

¹³ Aö waterŋ Anötö, naŋ ti gêŋ ŋayham honŋ naŋ yac dakêŋ batanŋ, naŋ ŋahu, bu kêŋ atac ŋayham ti yom malô nem mac ahuc tu mac nem akêŋ whiŋ Yisu Kilisi-ŋga. Ma bocdinaŋ Nalau Dabuŋ ndê ŋaclai oc puc mac dôŋ bu alhac ti atac pa su, ma ahônŋ gêŋ ŋandô ŋayham naŋ mac akêŋ batam ambo.

Pol ndê gwelenŋ ŋawaê ŋayham-ŋga

¹⁴ O aneŋ asidôwai. Yêc aneŋ ŋalôm aö gakêŋ whiŋ ŋanŋa bu mac akôm mêtê ŋayham eŋ, ma mac anŋyalê yom ŋandô tidônŋ, e mac atôm bu andôhônŋ têŋ daôm.

¹⁵ Tu Anötö ndê mwasinŋ naŋ kêŋ têŋ aö-ŋga, dec gato yom pi gêŋ ŋatô ti ŋanŋa têŋ mac, tu bu wawhê mac nem gauc sa, ma gauc nem yom dau tiyham.

¹⁶ Aêc. Anötö kêmwasinŋ aö, dec kêyalinŋ aö sa bu wanem akinŋ Yisu Kilisi tôm dabuŋsiga, bu wahoc Anötö ndê ŋawaê ŋayham asê têŋ lau gameŋ apa-ŋga. Ma tu aneŋ gwelenŋ dindéc-ŋga dec lau gameŋ apa-ŋga naŋ sêkêŋ whiŋ Yisu, naŋ oc sêti lau dabuŋ ŋa Nalau Dabuŋ ndê ŋaclai, ma ŋac oc sêtôm da naŋ Anötö gêlic ŋayham.

¹⁷ Bocdinaŋ dec aneŋ ŋahu gapo daunŋ sa tu gwelenŋ naŋ gakôm tu Anötö-ŋga, naŋ Yisu Kilisi dau.

¹⁸ Aö gatec bu wasôm yom pi gêŋ naŋ aö daunŋ gakôm, tigenŋ wasôm yom pi gêŋ honŋ naŋ Kilisi dau kôm. Aö gahoc ŋawaê ŋayham asê têŋ lau gameŋ apa-ŋga, ma sêlic gêŋ daêsam naŋ aö gakôm. Magoc

Kilisi dau gêm ñac si ñalôm kwi e ñac danğa wambu Anötö.

¹⁹ Inj ndê Ñalau Dabuñ kên ñac lai têtj aö bu wakôm gêtj dalô ti gêtj atu-tu daêsam. Bocdinañ aö gahoc ñawaê ñayham pi Kilisi asê timala eñ, yêc malac Jerusalem ma yêc gameñ honj e meñ têtj gameñ Ilirikum-ñga.

²⁰ Aö gatec bu wakwê andu pi lhac alhö nañ ñamalac danj kêsuhuj muñ su. Bocdinañ têtj ñamata-ñga e meñ, aö atac whiñ bu wasôm ñawaê ñayham asê têtj lau nañ danğasuñ sambuc Kilisi ndê ñaê-ñga.

²¹ Tôm yom danj nañ sêto muñ su pi Kilisi bocdec bu:

Lau nañ sêngô inj ñawaê danj dom, nañ oc sêlic inj.
Ma ñac nañ sêngô yom pi inj su dom, nañ oc sêñyalê inj. *[Ais 52:15]*

Pol gauc gêm bu ndic lau malac Rom-ñga kêsi

²² Tu gwelenj dinañ hê aö dôñ ñapañ-ñga, dec gitôm dom bu watêtj mac waloc.

²³ Yala daêsam gi su, aö ñalôm kac aö bu walic mac. Ma kwahic dec aneñ gwelenj pacndê yêc gameñ dindec.

²⁴ Bocdinañ aö gauc gêm bu watêtj gameñ Spein-ñga wandi, ma têtj ndoc wañsêlêñ wandi, nañ dec gauc gêm bu walic mac têtj ndoc dinañ. Aö tac whiñ ñandô bu wambo wawhiñ mac tôm bêc ñatô, ma gakêñ batañ bu tiñambu mac oc anem aö sa bu watêtj Spein wandi.

²⁵ Magoc gêtj ñamata-ñga aö kwahic dec bu wapi Jerusalem wandi, bu wanem lau sêkêñ whiñ-ñga sa yêc dindê.

26 Bu lau gameŋ Masedonia ti Akaya-ŋga sêlic ŋayham bu sêndic awa sa bu sênem lau sêkêŋ whiŋ-ŋga naŋ sêpônda dau yêc malac Jerusalem, naŋ sa.

27 Nac sêlic ŋayham bu sêkôm bocdinaŋ, ma lêŋ dau iŋ solop. Nahu bu lau gameŋ apa-ŋga si tôp yêc lau Israel-ŋga. Nac sêtap mwasiŋ nem nac si gatu sa-ŋga sa tu Kilisi-ŋga, naŋ meŋ akêŋ lau Israel-ŋga si toŋ. Bocdinaŋ solop bu nac sêkêŋ si awa nom-ŋga ŋatô, bu sênem lau Israel-ŋga naŋ sêpônda dau, naŋ sa, ma sêô si tôp.

28 Têŋ ndoc gwelenŋ dindéc pacndê su, ma wakêŋ awa dindéc sip lau Jerusalem-ŋga amba su, naŋ goc watêŋ Spein wandi. Ma têŋ têm dinaŋ wameŋ walic mac.

29 Ma aô gakêŋ whiŋ bu têŋ ndoc waloc wambo wawhiŋ mac, naŋ Kilisi oc êmwasiŋ yac honŋ êŋlêc.

30 Tu yac neŋ Pômdau Yisu Kilisi-ŋga, ma tu mêtê atac whiŋ-ŋga naŋ Nalau kêŋ têŋ yac, dec wateŋ mac bu alhac awhiŋ aô, ma dahôc ŋawapac ŋawaê ŋayham-ŋga dawhiŋ daun. Ma atêŋ mbec têŋ Anötö tu aô-ŋga.

31 Ateŋ mbec bu Anötö êŋgaho aô su yêc lau gameŋ Judia-ŋga naŋ sêkêŋ whiŋ Yisu dom, naŋ amba. Ma atêŋ mbec bu gwelenŋ naŋ gakôm bu wanem lau sêkêŋ whiŋ-ŋga sa yêc malac Jerusalem, naŋ oc sêkôc sa ti atac ŋayham.

32 Ma Anötö bu lic ŋayham, dec tiŋambu watêŋ mac waloc ti atac ŋayham, ma wanŋwanŋ daun wawhiŋ mac e licwalô sa tiyham.

33 Anötö Yom Malô Nadau whiŋ mac sambob. Yomandô.

16

Pol kêñ acsalô têñ inñ ndê silip nanñ sêmbô malac Rom

¹ Yac nenñ lhuñwê kêñ whinñ Yisu-nga danñ gêm akinñ gôlôwac dabunñ yêc malac Kenkria, nanñ ndê ñaê Pibi. Aö bu wawhê inñ sa têñ mac bu inñ awhê ñayham.

² Inñ gêm lau daêsam sa, ma gêm aö sa whinñ, ma bocdinañ dec wandac mac bu akôc inñ sa tu Pômdau ndê ñaê-nga, anñkuc Anötö ndê lau dabunñ si lêñ solop. Ma anem inñ sa tu gêñ bocke nanñ pônnda dau-nga.

³ Akêñ anenñ acsalô ñayham têñ Prisila lu Akwila, awhê lu ñgac nanñ sêkôm gwelenñ sem akinñ Yisu Kilisi-nga sêmbô malac Rom, tôm aö gakôm gambo gameñ dindec.

⁴ Muñ-nga inñlu sêkêñ dau sambuc tu sênem aö sa-nga, ma sêhêgo dau bu sêmbac ndu tu aö-nga dom. Tu dinañ-nga aö bu wanem danñge inñlu, ma gôlôwac dabunñ honñ yêc lau apa si gameñ, nanñ sem danñge inñlu sêwhinñ.

⁵ Ma wandac mac bu akêñ acsalô têñ lau sêkêñ whinñ-nga honñ nanñ sêkac dau sa bu sêlic om yêc inñlu si andu, nanñ sêwhinñ. Ma akêñ anenñ acsalô têñ Epenetus, anenñ ñamalac atac whinñ-nga, nanñ ti ñgac ñamata-nga bu kêñ whinñ Yisu yêc gameñ Esia-nga.

⁶ Asôm anenñ acsalô têñ Maria nanñ kôm gwelenñ atu tu nem mac sa-nga.

⁷ Ma akêñ acsalô têñ Andronikus lu Junias, nanñ yac asa akêñ abanñ tigenñ, ma muñ-nga andöc gapoc-walô awhinñ daunñ. Inñlu awhê lu ñgac tiwaê yêc aposel si tonñ ñalôm. Ma inñlu sêkêñ whinñ Kilisi sêmunñ aö.

⁸ Asôm acsalô têtj Ampliatus, ñgac kêtj whiñ Pômdau-ñga nañ aö atac whiñ kêtêc.

⁹ Ma asôm acsalô têtj Urbanus, nañ alu am akiñ Kilisi awhiñ dañ, ma têtj Stakis aneñ ñgac tac whiñ-ñga dañ.

¹⁰ Ma têtj Apeles nañ hóc ñawapac daêsam tu Kilisi-ñga, magoc kalhac ñañga ma hu ndê kêtj whiñ siñ dom. Ma akôm acsalô têtj lau hoñ nañ sêmbo Aristobalus ndê andu,

¹¹ ma têtj Herodion, aneñ ñatô dañ. Ma têtj lau nañ sêmbo Nasisus ndê andu, nañ sêkêtj whiñ Pômdau.

¹² Ma akôm acsalô têtj Tripena lu Triposa, awhê lu nañ sem gwelen ñañga tu Pômdau-ñga. Ma têtj Pesis, awhê nañ aö atac whiñ kêtêc, nañ kôm gwelen ñañga tu Pômdau-ñga whiñ.

¹³ Akôm acsalô têtj Rupas nañ Pômdau kêtjalin iñ sa, ma têtj iñ dinda nañ yob aö gitôm aneñ dinan solop.

¹⁴ Ma asôm acsalô têtj Asiñkretus, Plegon, Hemes, Patrobas, Hemas ma asidôwai nañ sêmbo sêwhiñ ñac.

¹⁵ Ma têtj Pilologus, Julia, Nereus lu lhuwê, ma Olimpas ti lau sêkêtj whiñ-ñga hoñ nañ sêmbo sêwhiñ ñac.

¹⁶ Akam daôm* anñkuc Anötö ndê lau dabuñ si lêtj. Kilisi ndê gôlôwac dabuñ toñ tigen-tigen yêc

* **16:16:** Yêc iñ ndê bapia, Pol to yom ma sôm têtj lau Rom-ñga bu sêñgutô dau ña lêtj dabuñ. Mêtê dau bu tôc asê bu ñac hoñ sêmbo ti ñalôm tigen ma atac whiñ dau. Alic yom kaiñ tigen yêc bapia ñatô - 1 Kor 16:20; 2 Kor 13:12; 1 Tes 5:26; ma 1 Pit 5:14. Mêtê dau kêtj lau Israel-ñga si gêbôm, magoc lau Papua Niugini-ñga si mêtê nañ êlême sêkôm, nañ sêkam dau.

gamenj dindec, nanj sêkênj si acsalô ñayham tênj mac sêwhinj.

Pol puc lau Rom-nga dônj bu sêlhac ñannga

¹⁷ O asidôwai, aô watenj mac bu ayob daôm tênj lau nanj si mêtê kôm lau sêwhê dau kôc-kôc, ma sêsôm yom nanj so yom ñandô nanj mac akôc sa su, bu ñac si yom dau kôm lau si sêkênj whinj tisac. Andic ahê lau kainj dinanj.

¹⁸ Bu ñac sem akinj yac neñ Pômdau Kilisi dom, magoc sêkôm tu dau-nga. Ñac sêmbac-sêmbac yom lau, ma sêsôm yom ñayham-ñayham bu sêjsau lau gauc babalê, nanj sêtôm dom bu sênyalê yom ñahu.

¹⁹ Lau honj sêngô ñawaê bu mac danjam wambu Kilisi ndê yom, ma bocdinanj aô atac ñayham atu tu mac-nga. Magoc aô wanem la mac, bu ati lau ti gauc tu lênj ñayham-nga, ma andic ahê mêtê sac honj.

²⁰ Anötö Yom Malô Ñadau ñasawa saunj oc ku Sadañ dulu, ma kênj inj sôc mac gahim ñapu. Yac neñ Pômdau Yisu ndê mwasiñ tênj mac.

Lau ñatô sêkênj si acsalô tênj lau Rom-nga

²¹ Timoti, nanj kôm gwelenj whinj aô, nanj kênj ndê acsalô ñayham tênj mac. Ma Lusias, Jason ma Sosipata, lau nanj yac asa yêc abunj tigenj, nanj sêwhinj.

²² (Ma aô Tetius, nanj gato Pol ndê yom sip bapia dindec, nanj wasôm acsalô tênj mac tu Pômdau-nga.)

²³ Ma Gaius, nanj kôc aô Pol ti lau sêkênj whinj-nga malac dindec-nga sa, ma kênj ndê andu ti yac mba gamenj akac sa ambo-nga, nanj kôm ndê acsalô tênj mac whinj. Ma Erastas, ñgac nanj yob malac dindec

si ganom mone-nga, lu yac mba asidôwa Kwatus, sêkôm si acsalô têt mac bocdinaŋ. [

²⁴ Yac neŋ Pômdau Yisu Kilisi ndê mwasiŋ têt mac hoŋ. Yomandô.]

Pol teŋ mbec êmpin Anötö-nga

²⁵ Tampin Anötö dandic ŋawaê. Bu ŋawaê ŋayham naŋ aö gahoc asê, ma mêtê naŋ sem pi Yisu Kilisi, naŋ Anötö gitôm bu puŋ dôŋ yêc mac nem ŋalôm e kôm mac akêŋ whiŋ ma alhac ŋaŋga. Anötö ndê lêŋ nem lau si-nga yêc siŋ dau ŋasawa baliŋ su.

²⁶ Propet akwa sêto yom pi lêŋ dau muŋ su, ma kwahic dec Anötö naŋ mbo titêm-titêm, naŋ gic atu lau bu sêhoc yom dau asê tiawê, e lau nom-nga sambob sêkêŋ whiŋ, ma daŋga wambu iŋ.

²⁷ Dahoc Anötö tigen, gauc ti gauc Ŋahu, naŋ ndê waê sa tôm têt hoŋ, tu Yisu Kilisi-nga. Yomandô.

Anötö ndê Yom Lêṛsêṃ Wakuc
The New Testament in the Bukawa language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Bukawa long Niugini

copyright © 2000 Lutheran Bible Translators Australia

Language: Bukawa

Translation by: Lutheran Bible Translators Australia

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-01-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

545e5ca3-1e95-59e4-8380-93951e023cf7